

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วย
การขุดดินและถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง

จัดทำโดย

นายกฤษดา เมาะราชี

ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วย
การขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง

จัดทำโดย

นายกฤษดา เมาะราชี
ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

ส่วนหน้า: บทคัดย่อ (Abstract)

คู่มือการปฏิบัติงานเชิงลึกฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานอ้างอิงระดับสูงสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยบูรณาการศาสตร์ด้านนิติศาสตร์ (หลักกฎหมายปกครองและการใช้ดุลพินิจ) เข้ากับศาสตร์ด้านวิศวกรรมปฐพี (Geotechnical Engineering) อย่างเป็นระบบ เนื้อหาสาระมุ่งเน้นการแก้ปัญหาช่องโหว่ทางกฎหมาย การปรับตัวเข้าสู่ระบบความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดจนการวางบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยแนวบรรทัดฐานจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดและศาลฎีกา เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้อำนาจรัฐเป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรี โปร่งใส และเป็นธรรมที่สุด

คำนำ (Preface)

คู่มือการปฏิบัติงานเชิงลึกฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้ความมุ่งมั่นสูงสุดที่จะยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติราชการของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติรัฐและมาตรฐานทางวิศวกรรมชั้นสูง ท่ามกลางพลวัตของการพัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงพื้นที่ด้วยการขุดและถมดินได้ทวีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง ทั้งในมิติของความปลอดภัยทางกายภาพและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเชิงนิเวศ

ผู้จัดทำได้ตระหนักถึงข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ทั้งปัญหาการใช้ดุลพินิจทางปกครองที่อาจนำไปสู่ข้อพิพาท ความสลับซับซ้อนในการตรวจสอบรายการคำนวณทางวิศวกรรมปฐพี ตลอดจนการเปลี่ยนผ่านกระบวนการทศน์ทางกฎหมายครั้งสำคัญในระบบนิติสยาม ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ คู่มือฉบับนี้จึงได้รับการรังสรรค์ขึ้นจากรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach) โดยผสมผสานศาสตร์แห่งนิติศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เข้าด้วยกัน นำเสนอในรูปแบบเชิงวิชาการ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้จะเป็นเสาหลักทางปัญญาและเข็มทิศนำทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ในการใช้อำนาจแห่งรัฐอย่างสมศักดิ์ส่วน โปร่งใส ตรวจสอบได้ สามารถอุดช่องโหว่ของการทุจริต และที่สำคัญที่สุดคือ สามารถอำนวยความยุติธรรม พร้อมทั้งคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และความปลอดภัยของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

นายกฤษดา เมะระราชี

ตำแหน่งวิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

สารบัญ (Table of Contents)

ส่วนหน้า: บทคัดย่อ (Abstract)	1
คำนำ (Preface)	2
สารบัญ (Table of Contents)	3
บทที่ ๑: ทฤษฎี แนวคิด และบริบทเชิงโครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน	4
บทที่ ๒: ฐานอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายปกครอง การใช้ดุลพินิจ และการทดสอบความได้สัดส่วน	5
บทที่ ๓: มาตรฐานทางวิศวกรรมปฐพีเชิงลึกสำหรับการประเมินและควบคุมเสถียรภาพมวลดิน	7
บทที่ ๔: ขั้นตอนการปฏิบัติงานทางปกครอง การควบคุม และการเปลี่ยนผ่านสู่ความผิดทางพินัย	10
บทที่ ๕: การคุ้มครองสิทธิของประชาชน การเยียวยา และบทสรุป	12
บรรณานุกรม (Bibliography)	14
ผลงานที่อ้างอิง	15
ภาคผนวก	18
พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓	19
กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘	31
ประกาศเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง เรื่องการใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่องขุดดินและถมดิน พ.ศ.2566	44
เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่องขุดดินและถมดิน พ.ศ.2566	55
แบบฟอร์ม ด.1, ด.2, ด.3, ด4, ด5	66
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	71
พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	106
ภาพอินโฟกราฟิกสรุปสาระสำคัญ	129

บทที่ ๑: ทฤษฎี แนวคิด และบริบทเชิงโครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

การขยายตัวของความเป็นเมืองและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ นำมาซึ่งความจำเป็นในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และระดับความสูงต่ำของพื้นดิน กิจกรรมการขุดดินและถมดินจึงเป็นปฐมบทของการก่อสร้างทางวิศวกรรมเกือบทุกประเภท อย่างไรก็ตาม การกระทำต่อพื้นดินโดยปราศจากการควบคุมทางวิชาการ ย่อมสร้างความเสี่ยงต่อการเสียดุลของความเค้นในมวลดิน นำไปสู่การพังทลาย การเคลื่อนตัวของผิวดิน และความเสียหายต่อสาธารณูปโภคหรืออสังหาริมทรัพย์ข้างเคียง เจตนารมณ์พื้นฐานของพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงถูกสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือเชิงป้องกัน โดยกำหนดให้รัฐเข้าแทรกแซงและควบคุมกิจกรรมดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมปฐพีเพื่อมิให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินและความมั่นคงของรัฐ¹

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าประเทศมาเลเซีย สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับมิติของการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ (Land Rehabilitation) ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ¹⁸ ในขณะที่กฎหมายไทยยังคงมีจุดอ่อนในการกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้กระทำความผิดต้องฟื้นฟูสภาพแวดล้อมหรือที่ดินที่ได้รับความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม¹⁸ การขาดหายไปของกลไกการเยียวยาเชิงนิเวศน์ทำให้ภาระความสูญเสียตกอยู่กับชุมชนและงบประมาณของรัฐในการฟื้นฟูเยียวยา ตัวอย่างที่ประจักษ์ชัดคือกรณีข้อพิพาทเรื่องการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ไม่สมบูรณ์ในโครงการเหมืองแร่ถ่านหินที่อำเภออมก๋อย ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวระงับการดำเนินการ เพื่อปกป้องสิทธิของชุมชนในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี¹⁹ คู่มือฉบับนี้จึงได้รับการออกแบบมาเพื่อประสานรอยร้าวและอุดช่องโหว่ทางกฎหมายเหล่านั้น โดยการนำกลไกและหลักการทั่วไปของกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมายเฉพาะ

บทที่ ๒: ฐานอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายปกครอง การใช้ดุลพินิจ และการทดสอบความได้สัดส่วน

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกลไกของกฎหมายว่าด้วยการขูดดินและถมดิน ถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครองที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคล ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้การรับรองและคุ้มครองไว้ การใช้อำนาจดังกล่าวจึงไม่อาจกระทำได้ตามอำเภอใจ แต่ต้องอยู่ภายใต้หลักนิติรัฐและกรอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองอย่างเคร่งครัด การประเมินว่าการกระทำใดเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งประกอบด้วย การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ที่มุ่งจะสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล อันมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลเป็นการเฉพาะกรณี²⁰

หลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) ถือเป็นบรรทัดฐานสูงสุดใน การควบคุมการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง เพื่อมิให้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น³ ในบริบทของการขูดดินและถมดิน เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาจะใช้อำนาจตาม มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการขูดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ในการออกคำสั่งให้หยุดการกระทำ หรือคำสั่งให้จัดการป้องกันแก้ไขความเสียหาย เจ้าพนักงานต้องดำเนินการทดสอบความได้สัดส่วนผ่านสามกระบวนการเชิงตรรกะ ประการแรกคือการทดสอบความเหมาะสม (Suitability) คำสั่งที่ออกไปนั้นต้องเป็นมาตรการที่สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการระงับอันตราย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ประการที่สองคือการทดสอบความจำเป็น (Necessity) เจ้าพนักงานต้องเลือกใช้มาตรการที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเดือดร้อนต่อสิทธิของผู้อยู่ใต้บังคับ คำสั่งน้อยที่สุดบรรดามาตรการทั้งหลายที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันได้ และประการที่สาม คือการทดสอบความได้สัดส่วนในความหมายแคบ (Proportionality stricto sensu) ซึ่งเป็นการชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับการคุ้มครอง กับความสูญเสียที่เอกชนจะต้องแบกรับ จากการถูกจำกัดสิทธิ หากความสูญเสียของเอกชนมีมากกว่าประโยชน์สาธารณะอย่างไม่ได้สัดส่วน คำสั่งนั้นย่อมตกเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย⁴

อย่างไรก็ดี ในบางสถานการณ์ที่เกิดความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างร้ายแรง กฎหมายปกครองได้เปิดช่องว่างให้มีข้อยกเว้นการรับฟังคู่กรณี แนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด (คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๖๐/๒๕๕๘) ได้วางบรรทัดฐานที่สำคัญยิ่งเกี่ยวกับการถมดินในพื้นที่ขนาด

เล็ก (เช่น กรณีพิพาทที่มีการถมดินเพียง ๙๖ ตารางเมตร)¹¹ แม้กฎหมายมาตรา ๒๖ วรรคสาม จะบัญญัติให้การถมดินที่มีพื้นที่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ได้รับการยกเว้นไม่ต้องดำเนินการยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่กฎหมายยังคงกำหนดหน้าที่เด็ดขาดให้ผู้ถมดินต้องจัดให้มีการระบายน้ำอย่างเพียงพอเพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินข้างเคียง และต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดิน¹¹ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงทางกายภาพว่าการถมดินดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังไหลไปสู่ที่ดินข้างเคียง ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า สถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วน (Emergency circumstance) เจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ในการออกคำสั่งทางปกครองให้หยุดการถมดินและสั่งให้แก้ไขได้ในทันที (ภายใน ๑๕ วัน) โดยได้รับข้อยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการให้โอกาสคู่กรณีโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานก่อนการออกคำสั่ง¹¹ บรรทัดฐานนี้นับเป็นอาวุธทางกฎหมายที่ทรงประสิทธิภาพในการปกป้องสิทธิของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบของผู้ประกอบการ

บทที่ ๓: มาตรฐานทางวิศวกรรมปฐพีเชิงลึกสำหรับการประเมินและควบคุมเสถียรภาพมวลดิน

กระบวนการพิจารณาความถูกต้องของเอกสารแจ้งการขุดดินและถมดิน มีใช้เพียงการตรวจสอบความครบถ้วนของแผ่นกระดาษ แต่เป็นการใช้ความเชี่ยวชาญทางวิศวกรรมเพื่อประเมินความปลอดภัยของมวลดิน (Soil Mass) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการวิศวกรรมปฐพี ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย (วสท.) และมาตรฐานกรมโยธาธิการและผังเมือง (มยผ. ๑๙๑๑-๕๒)¹³

หัวใจสำคัญของการพิจารณาแบบแปลนและรายการคำนวณคือ การวิเคราะห์อัตราส่วนความปลอดภัยต่อเสถียรภาพความลาดเอียง (Factor of Safety against Slope Stability Failure) การขุดดินลึกหรือการถมดินสูงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน่วยแรงเหนี่ยวรั้งในมวลดิน รายการคำนวณที่ยื่นประกอบจะต้องแสดงวิธีการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ที่ครอบคลุมถึงกลไกการเลื่อนไถล (Sliding Mechanism) ตามมาตรฐาน มยผ. ๑๙๑๑-๕๒ ซึ่งในทางวิศวกรรมปฐพีนิยมใช้วิธีการแบ่งชั้นดิน (Method of Slices) เป็นฐานในการคำนวณ¹³ เช่น วิธีการของ Fellenius (Swedish Method) ซึ่งเหมาะสมสำหรับการคำนวณเสถียรภาพเบื้องต้นโดยพิจารณาสมดุลของโมเมนต์รอบจุดศูนย์กลางการหมุน สามารถแสดงได้ตามสมการ¹³:

$$F.S. = \frac{\sum}{\sum W_i \sin \theta_i}$$

และวิธีการของ Janbu (Janbu's Simplified Method) ซึ่งมีความแม่นยำสูงขึ้นในการวิเคราะห์ระนาบการวิบัติที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นส่วนโค้งของวงกลม (Non-circular failure surface) โดยมีการใช้ตัวคูณปรับแก้ f_0 เพื่อเพิ่มความแม่นยำทางคณิตศาสตร์¹³

ในสมการพื้นฐาน $F.S.$ คืออัตราส่วนความปลอดภัย กำลังต้านทานแรงเฉือนของดินจะต้องถูกประเมินผ่านทฤษฎี Mohr-Coulomb Failure Criterion ซึ่งคำนึงถึงความเหนียวแน่นของดินและแรงเสียดทานภายใน:

$$\tau = c' + (\sigma_n - u) \tan \phi'$$

ในสมการนี้ τ หมายถึงกำลังรับแรงเฉือน c' คือค่าความเชื่อมั่นแน่นประสิทธิผล

(Effective Cohesion) σ_n คือหน่วยแรงตั้งฉากรวม (Total Normal Stress) u คือความดันน้ำในโพรงดิน (Pore Water Pressure) และ ϕ' คือมุมเสียดทานภายในประสิทธิผล (Effective Angle of Internal Friction) ¹³ การเปลี่ยนแปลงของความดันน้ำในโพรงดินอันเนื่องมาจากปริมาณน้ำฝนหรือการสูบน้ำใต้ดิน ถือเป็นปัจจัยวิกฤตที่ทำให้ค่าความต้านทานแรงเฉือนลดลงอย่างฉับพลัน ซึ่งผู้ออกแบบต้องนำตัวแปรเหล่านี้เข้าสู่แบบจำลองการคำนวณอย่างรอบคอบ

เพื่อเป็นการควบคุมความเสี่ยงตามหลักวิศวกรรม กฎหมายได้จัดระดับความรุนแรงและผลกระทบของโครงการเพื่อกำหนดคุณสมบัติทางวิชาชีพของวิศวกรผู้รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด ²

ประเภทและขนาดของโครงการ ดัดแปลงสภาพที่ดิน	คุณสมบัติของวิศวกรผู้ควบคุม งานและผู้ออกแบบ	มาตรการทาง วิศวกรรมและการ ควบคุมตาม กฎหมาย
การขุดดินที่มีความลึกจากระดับ พื้นดินเกิน ๓ เมตร หรือมีพื้นที่ ปากบ่อดินเกิน ๑๐,๐๐๐ ตาราง เมตร	ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมโยธา ระดับไม่ต่ำกว่า สามัญวิศวกร ²	ต้องนำเสนอแบบ แปลน รายการ ประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ ทางวิศวกรรมโดย ละเอียด
การขุดดินลึกวิกฤต ที่มีความลึก เกิน ๒๐ เมตรจากระดับพื้นดิน	ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมโยธา ระดับ วุฒิวิศวกร เท่านั้น ²	บังคับให้ต้องมีการ ติดตั้งอุปกรณ์เครื่อง มือวัดทางวิศวกรรม ปฐพี เพื่อตรวจวัด การเคลื่อนตัวของ มวลดิน (เช่น Inclinometer หรือ Settlement plate) ²

ประเภทและขนาดของโครงการ ดัดแปลงสภาพที่ดิน	คุณสมบัติของวิศวกรผู้ควบคุม งานและผู้ออกแบบ	มาตรการทาง วิศวกรรมและการ ควบคุมตาม กฎหมาย
การถมดินที่มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นผืน เดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร และมีความสูงตั้งแต่ ๒ เมตรขึ้นไป	ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมโยธา ระดับไม่ต่ำกว่า สามัญวิศวกร ²	ต้องนำเสนอแบบ แปลน รายการ คำนวณเสถียรภาพ และแผนผังการ ระบายน้ำที่ไม่ กระทบพื้นที่ข้าง เคียง
การถมดินขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร และมีความ สูงเกิน ๕ เมตรขึ้นไป	ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมโยธา ระดับ วุฒิวิศวกร เท่านั้น ²	ต้องนำเสนอแบบ แปลน และรายการ คำนวณเสถียรภาพ ขั้นสูงเพื่อรองรับน้ำ หนักกดทับมหาศาล ²

นอกเหนือจากการควบคุมผ่านคุณสมบัติวิศวกรแล้ว ในกรณีที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ ทำให้ระยะห่างจากขอบบ่อดิน หรือส่วนฐานของเนินดิน ถึงแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่น มีระยะน้อยกว่าสองเท่าของความลึก (สำหรับงานขุดดิน) หรือน้อยกว่าความสูงของเนินดิน (สำหรับงานถมดิน) กฎหมายมีบทบังคับเด็ดขาดให้ต้องมีการออกแบบและก่อสร้างระบบป้องกันการพังทลายของดิน (Earth Retaining Structures) เช่น กำแพงกันดิน (Retaining Wall) หรือแผ่นเหล็กพืด (Sheet Pile) พร้อมระบบค้ำยัน โดยต้องได้รับการรับรองเสถียรภาพจากวิศวกรโยธาอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสียหายต่อโครงสร้างใต้ดินของที่ดินข้างเคียง²

บทที่ ๔: ขั้นตอนการปฏิบัติงานทางปกครอง การควบคุม และการเปลี่ยนผ่านสู่ความผิดทางพินัย

กระบวนการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน ถูกออกแบบมาในลักษณะของระบบ "การแจ้ง" (Notification System) ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับระบบ "การขออนุญาต" (Permission System) ตามกฎหมายอื่น ระบบการแจ้งนี้มีปรัชญาพื้นฐานว่า การทำประโยชน์ในที่ดินเป็นสิทธิอันชอบธรรมของเจ้าของกรรมสิทธิ์ รัฐมีหน้าที่เพียงรับทราบและตรวจสอบมาตรการด้านความปลอดภัย ดังนั้น ทันทีที่ประชาชนผู้ประสงค์จะดำเนินการได้ยื่นเอกสารครบถ้วน และถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด สิทธิในการเริ่มต้นดำเนินการขุดดินหรือถมดินย่อมก่อตัวขึ้นโดยผลของกฎหมาย²² เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้ดุลพินิจปฏิเสธการดำเนินการหากเอกสารทางวิศวกรรมถูกต้องตามหลักวิชาการ

กรอบระยะเวลาและขั้นตอนการพิจารณาเอกสารต้องกระทำด้วยความรวดเร็วและโปร่งใส เริ่มต้นจากการยื่นเอกสาร ซึ่งผู้แจ้งต้องนำส่งแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบ วิธีการขุดหรือถมดิน ชื่อและคุณสมบัติของผู้ควบคุมงาน และเอกสารแสดงภาวะผูกพันในที่ดิน² เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับเอกสาร จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง หากพบว่าเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ผูกพันทางกฎหมายที่จะต้องออก "ใบรับแจ้ง" ภายในระยะเวลา ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง² ในทางตรงกันข้าม หากตรวจสอบพบว่าเอกสารมีความบกพร่องหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิศวกรรม เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องใช้อำนาจแจ้งให้ผู้ดำเนินการทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายใน ๗ วัน หากผู้แจ้งเพิกเฉยหรือละเลยไม่ดำเนินการแก้ไขภายในกรอบเวลาดังกล่าว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะใช้อำนาจทางปกครองออกคำสั่งให้การแจ้งนั้น "เป็นอันสิ้นผล"² แต่หากผู้แจ้งทำการแก้ไขจนถูกต้องแล้ว กฎหมายบังคับให้เจ้าพนักงานต้องออกใบรับแจ้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน² ในส่วนของค่าธรรมเนียมและภาระทางการเงิน กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบรับแจ้งไว้ที่ฉบับละ ๕๐๐ บาท และค่าคัดสำเนาเอกสารหน้าละ ๑ บาท²

มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการตรวจสอบทางสังคม กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๘ และข้อบัญญัติท้องถิ่นจำนวนมาก กำหนดหน้าที่ให้ผู้ดำเนินการต้องจัดทำและติดตั้งป้ายปฏิบัติงาน ณ บริเวณโครงการ ป้ายดังกล่าวต้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า ๒๔๐ เซนติเมตร ติดตั้งในตำแหน่งที่สาธารณชนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยต้องแสดงข้อมูลสาระ

สำคัญแก่ประการ ได้แก่ เนื้อที่โครงการทั้งหมด ขนาดพื้นที่ปากบ่อหรือเนินดินพร้อมระบุความลึกหรือความสูง วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ เลขที่ใบรับแจ้งพร้อมวันสิ้นสุดโครงการ ชื่อและเลขทะเบียนวิชาชีพของวิศวกรผู้ควบคุมงานและผู้ออกแบบ ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้ง ชื่อเจ้าของที่ดิน ชื่อผู้ดำเนินการ และข้อความเตือนภัยอื่นๆ² ยิ่งไปกว่านั้น ในมิติของความปลอดภัยเชิงพื้นที่ ผู้ดำเนินการมีหน้าที่ต้องติดตั้งป้ายเตือนอันตรายแบบสะท้อนแสงขนาดมาตรฐาน (๐.๕๐ x ๑.๐๐ เมตร) ทุกระยะไม่เกิน ๔๐ เมตรรอบขอบเขตบ่อดิน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่อบุคคลภายนอก

การเปลี่ยนผ่านสู่ความผิดทางพินัย (Transition to Administrative Fines) โครงสร้างของการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมายได้ก้าวเข้าสู่ยุคของการปฏิรูปเชิงระบบ ด้วยการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ การปฏิรูปครั้งนี้มีเจตนารมณ์เพื่อลบล้างระบบการลงโทษทางอาญาในความผิดที่ไม่มีลักษณะร้ายแรงต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (Decriminalization) เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และลดภาระการมีประวัติอาชญากรรม (Criminal Record)²

ความผิดตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินที่มีอัตราโทษปรับสถานเดียว จะถูกเปลี่ยนสภาพบังคับจากความผิดทางอาญาไปสู่ "ความผิดทางพินัย"² กระบวนการนี้เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐต้องปรับตัวเข้าสู่กลไกการประเมินค่าปรับตามสัดส่วน (Proportional Fine Assessment) การกำหนดค่าปรับจะไม่กระทำแบบเหมารวมในอัตราสูงสุดตายตัวอีกต่อไป แต่เจ้าหน้าที่ต้องนำตัวแปรมาพิจารณาร่วมด้วย ได้แก่ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ สถานะทางเศรษฐกิจและรายได้ของผู้กระทำความผิด และระดับของผลประโยชน์ทางการเงินที่ได้รับจากการละเมิดกฎหมาย² หากผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดาและกระทำไปเพราะความยากจนหรือความจำเป็นในการดำรงชีวิต สามารถยื่นคำร้องเพื่อขอกำหนดค่าปรับต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือขอทำงานบริการสังคมทดแทนค่าปรับได้²

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดเงื่อนไขทางเวลาที่เข้มงวด กล่าวคือ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หากมิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่เกิดการกระทำความผิด คดีความผิดทางพินัยนั้นย่อมเป็นอันขาดอายุความ¹⁵ ซึ่งถือเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาไม่ให้อายุความฟ้องคดีทางกฎหมายที่ยืดเยื้อ

บทที่ ๕: การคุ้มครองสิทธิของประชาชน การเยียวยา และบทสรุป

การกระทำใดๆ ต่อสภาพผิวดิน ย่อมส่งผลกระทบต่อสังหาริมทรัพย์ข้างเคียงอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ กฎหมายจึงได้สอดแทรกกลไกการคุ้มครองสิทธิและการเยียวยาความเสียหายไว้ในหลากหลายมิติ ทั้งในส่วนของอำนาจทางปกครองและความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลไกประการแรกคืออำนาจในการระงับยับยั้งเหตุ ตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน ประชาชนผู้ใดที่ได้รับความเสียหาย หรือแม้กระทั่งเพียง "มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า" ตนอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดิน ย่อมมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะร้องขอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าดำเนินการตรวจสอบ เมื่อได้รับข้อร้องเรียน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ผูกพันต้องส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบพื้นที่ หากพบว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตราย เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ต้องออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ดำเนินการ "หยุด" กิจกรรมดังกล่าว และบังคับให้ "จัดการป้องกันหรือแก้ไข" ความเสียหายนั้นทันที² ยิ่งไปกว่านั้น ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินซึ่งไม่อาจรอช้าได้ กฎหมายให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการสามารถออกคำสั่งสั่งการได้ด้วยตนเองในทันที แล้วจึงรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรับทราบเพื่อยืนยันคำสั่งนั้นภายในระยะเวลาเจ็ดวัน²

กลไกประการที่สองเกี่ยวข้องกับการรักษาสมดุลแห่งสิทธิในทรัพย์สินระหว่างเอกชนด้วยกัน (Neighboring Rights) ปัญหาข้อพิพาทที่ปรากฏขึ้นบ่อยครั้งในกระบวนการยุติธรรมคือ กรณีที่การถมดินเพื่อยกระดับพื้นที่ตนเองได้ก่อให้เกิดการปิดกั้นทางเข้าออกหรือสกัดกั้นเส้นทางการไหลของน้ำตามธรรมชาติ แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาได้วางรากฐานการถ่วงดุลสิทธิไว้อย่างน่าสนใจ การยกระดับพื้นที่แม้จะเป็นการใช้สิทธิในแดนกรรมสิทธิ์ของตน แต่หากการกระทำนั้นส่งผลให้ที่ดินแปลงข้างเคียงตกอยู่ในสภาพ "ที่ดินตาบอด" ศาลจะนำหลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙ ว่าด้วยเรื่องทางจำเป็น (Way of Necessity) มาพิจารณาประกอบ โดยศาลฎีกาได้วางบรรทัดฐานว่า การเลือกแนวเส้นทางเพื่อเปิดทางจำเป็นนั้น จะต้องพิจารณาเลือกเส้นทางที่ก่อให้เกิด "ความเสียหายน้อยที่สุด" แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกล้อมผ่าน มิใช่พิจารณาตัดสินจากเกณฑ์ "ความสะดวกสบายสูงสุด" ของฝ่ายผู้ขอเปิดทางเพียงฝ่ายเดียว หากทางที่ขอเปิดก่อให้เกิดภาระต่อผู้อยู่อาศัยอื่นมากเกินสมควร ศาลย่อมมีอำนาจยกฟ้องคำขอนั้น²³

กลไกประการที่สามคือหลักความรับผิดชอบละเมิดและการเยียวยา มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน ได้บัญญัติหลักการสำคัญเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอก โดยระบุชัดเจนว่า การที่ผู้ดำเนินการได้รับ "ใบรับแจ้ง" อย่างถูกต้องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น "ไม่เป็นเหตุ

คุ้มครอง" ให้ผู้ดำเนินการหลุดพ้นจากความรับผิดทางแพ่ง หากการทำงานก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่นหรือต่อสภาพแวดล้อม² ภาระความรับผิดชอบในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนยังคงตกอยู่กับกลุ่มผู้ดำเนินการ ซึ่งครอบคลุมทั้งผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน ตลอดจนจวนตัวแทนและลูกจ้างในความควบคุม² ในทางคู่ขนาน หากความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยเพิกเฉย ไม่ยอมใช้อำนาจในการเข้าไปควบคุมสั่งการ เจ้าหน้าที่รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดอาจต้องเผชิญกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่³

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Conclusion and Policy Recommendations)

จากการรวบรวมองค์ความรู้ทางทฤษฎี การวิเคราะห์ข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ และการสกัดหลักนิติธรรมจากคำวินิจฉัยของศาล คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับก้าวหน้า ดังนี้: ๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับ กรมโยธาธิการและผังเมือง และวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ควรเร่งพัฒนาแพลตฟอร์มการประเมินความปลอดภัยเชิงลึก (Peer Review) แบบข้ามหน่วยงาน สำหรับโครงการขุดดินที่มีความลึกวิกฤต เพื่ออุดช่องโหว่การขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นขนาดเล็ก² ๒. รัฐบาลควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยนำหลักการวางหลักประกันความเสียหาย (Performance Bond) มาใช้บังคับ เพื่อให้รัฐมีแหล่งทุนสำรองในการเข้าฟื้นฟูสภาพพื้นที่และระบบนิเวศ ในกรณีที่ผู้ประกอบการละทิ้งงาน¹⁸

การบริหารจัดการกระบวนการขุดดินและถมดินให้ดำรงอยู่ภายใต้กรอบนิติรัฐ ไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการตรวจสอบเอกสาร แต่คือศิลปะแห่งการรักษาสมดุล (Balancing of Competing Interests) ระหว่างสิทธิอันชอบธรรมในการพัฒนาสังหาริมทรัพย์ของภาคเอกชน กับภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ของรัฐในการคุ้มครองความสงบเรียบร้อย สุขภาวะ และความปลอดภัยของสาธารณชน คู่มือฉบับนี้จะทำหน้าที่เสมือนเข็มทิศให้แก่เจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อให้อำนาจทางปกครองถูกใช้อย่างชอบด้วยกฎหมายและอำนวยความยุติธรรมได้อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม (Bibliography)

1. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๖ ก.
2. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๐ ก.
3. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๒๕ ก.
4. กรมโยธาธิการและผังเมือง, มยผ. ๑๙๑๑-๕๒ มาตรฐานประกอบกราคำนวณหาค่าเสถียรภาพความลาดเอียงที่ปลอดภัยในงานขุดดินและถมดิน, กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย, 2552.
5. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๖๐/๒๕๕๘.
6. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๖๖ ก.

ผลงานที่อ้างอิง

1. พระราชบัญญัติ การขุดดินและถมดิน - สมาคม สถาปนิก ฝั่งเมือง ไทย, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://www.tuda.or.th/wp-content/uploads/2018/04/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%9A.%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%82%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%96%E0%B8%A1%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%9E.%E0%B8%A8.2543.pdf>
2. ขุดดินถมดิน(แนวปฏิบัติ).pdf
3. Untitled - ศาลปกครอง, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://aclib.admncourt.go.th/product/preview/file/ebook/67e265a8dadff>
4. จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026 <https://www.angthongcity.go.th/fileupload/1621507517.pdf>
5. การใช้อำนาจดุลพินิจในนิติกรรมทางปกครองและ ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ - TU e-Thesis (Thammasat University) - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5401300065_4110_3472.pdf
6. มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการขุดดินและถมดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย - สำนักงาน ป.ป.ช., เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://www.nacc.go.th/naccbpam/categorydetail/20191124125640121/20240923182221>
7. การขุดดินและถมดิน ทำอย่างไรให้ถูกกฎหมาย ตาม -, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://www.nongsadao.go.th/post/000001494-0baceb775e4a98a66e6ca60fde6bf193.pdf>
8. ปรับเป็นพินัยคืออะไร? บทความนี้มีคำตอบ! | Legardy, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://legardy.com/blogs/regulatory-fines-in-thailand>
9. เรื่อง การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
http://www.tasaba.go.th/news/doc_download/20241007112634_img2024100711231049.pdf
10. เอกสาร - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
https://www.dla.go.th/download/upload/document/type2/2567/9/32278_1_17

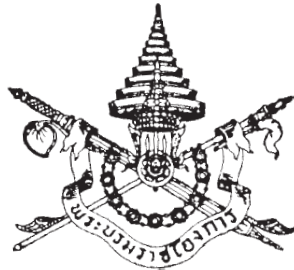
[26719824550.pdf?notDownload=Y](#)

11. ถมดินในที่ตัวเอง...แต่สร้างความอลเวงให้เพื่อ, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
https://www.saotong.go.th/datacenter/doc_download/a_260720_032729.pdf
12. O คำแถลงการณ์ - ศาลปกครอง, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://admincourt.go.th/ADMINCOURT/Casefile/admcase/document/signed/2025/pdf/2559/01012-591137-4f-680618-0000810601.pdf>
13. มาตรฐานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการขุดดินและถมดิน - gerd@ku, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
http://www.gerd.eng.ku.ac.th/Paper/Paper_Other/Manual/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%98%E0%B8%B2_%E0%B8%82%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%96%E0%B8%A1%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99_%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%96%E0%B8%A1%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99_2552.pdf
14. มยพ1911 - 52 มาตรฐานประกอบการคำนวณหาค่าเสถียรภาพความลาดเอียง PDF - Scribd, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://www.scribd.com/document/336980562/%E0%B8%A1%E0%B8%A2%E0%B8%9C1911-52-%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%93%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%84-%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%87-pdf>
15. ขอรื้อการปรับเป็นพินัย กรณีฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://nayangklak.go.th/uploads/files/20241024092215-pdf.pdf>
16. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการขุดดินและถมดิน - TU e-Thesis (Thammasat University), เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2020/TU_2020_6201034532_14187

[16855.pdf](#)

17. บทลงโทษทางกฎหมายเกี่ยวกับการขุดดินและถมดิน - ThaiJO, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/download/281610/186608/1259995>
18. Legal Penalties for Land Excavation and Landfill in Thailand Compared to Foreign Laws, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/view/281610>
19. Thailand: Supreme Court Grants Victory for Indigenous Communities, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
https://earthrights.org/media_release/thailand-supreme-court-grants-victory-for-indigenous-communities/
20. การใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง ขององค์การวิชาชีพแพทยสภา - ThaiJO, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/crmjournal/article/download/267585/182344/1167147>
21. การบังคับใช้หลักการสัดส่วน (Principle of Proportionality) ในการคุ้มครองสิทธิปัจเจกบุคคล - ศาลรัฐธรรมนูญ, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://elibrary.constitutionalcourt.or.th/multim/jindex/8-22/Image/8-22-41.pdf>
22. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการขุดดิน - DSpace SPU, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://dspace.spu.ac.th/bitstreams/70741075-54a0-4038-bad2-2093fb84d55b/download>
23. การขอเปิดทางจำเป็นต้องเลือกทางที่กระทบผู้อื่นน้อยที่สุด,ที่ดินตาบอด, ป.พ.พ. มาตรา 1349,(ฎีกาที่ 4907/2566) - ทนายความ, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://www.peesirilaw.com/%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B9%8C/necessary-way-sc-4907-2566.html>
24. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 ขององค์การบริหารส่วนตำบล, เข้าถึงเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2026
<https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/3508?locale=th>

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การขูดดินและถมดิน
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขูดดินและถมดิน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขูดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในท้องที่ดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาล

(๒) กรุงเทพมหานคร

(๓) เมืองพัทยา

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มิใช่กฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๕) บริเวณที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๖) เขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากการขุดดินหรือถมดิน ถ้าการขุดดินหรือถมดิน อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคล หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน รัฐมนตรี จะประกาศกำหนดให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ในท้องที่อื่นนอกจากท้องที่ตามวรรคหนึ่งตามที่เห็นว่า จำเป็นก็ได้

ประกาศตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศไว้โดยเปิดเผยก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่า เจ็ดวัน ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่ที่กำหนดไว้ในประกาศ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด หรือทราย และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับดิน

“พื้นดิน” หมายความว่า พื้นผิวของที่ดินที่เป็นอยู่ตามสภาพธรรมชาติ

“ขุดดิน” หมายความว่า กระทำแก่พื้นดินเพื่อนำดินขึ้นจากพื้นดิน หรือทำให้พื้นดินเป็นบ่อดิน

“บ่อดิน” หมายความว่า แอ่ง บ่อ สระ หรือช่องว่างใต้พื้นดิน ที่เกิดจากการขุดดิน

“ถมดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือพื้นดินเพื่อให้ระดับดินสูงขึ้นกว่าเดิม

“เนินดิน” หมายความว่า ดินที่สูงขึ้นกว่าระดับพื้นดินโดยการถมดิน

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงสภาพของที่ดิน ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดินที่จะขุดดิน หรือถมดิน รวมทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ข้างเคียง

“รายการ” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความลึกของบ่อดิน ที่จะขุดดิน หรือความสูงของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดิน ระยะห่างจาก ขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือ สิ่งปลูกสร้าง และวิธีการในการขุดดินหรือถมดิน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๔) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๖) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตท้องที่อื่น นอกจาก (๑) ถึง (๕)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการชูดินและถมดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การชูดินและถมดินซึ่งกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นที่ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายไว้ตามกฎหมายนั้นแล้ว

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) บริเวณห้ามชูดินหรือถมดิน

(๒) ความสัมพันธ์ของความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดินตามชนิดของดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะชูดิน ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถมดิน และระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น

(๓) วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

(๔) วิธีการให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยแก่คนงานและบุคคลภายนอก

(๕) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นในการชูดินหรือถมดิน

มาตรา ๗ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๘

ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องใดตามวรรคสองแล้ว ถ้าต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องนั้น ให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเป็นอันยกเลิก และให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใหม่ตามมาตรา ๘ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

การยกเลิกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม ย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๘ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

(๒) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว เนื่องจากมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (๒) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

คณะกรรมการจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (๒) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบให้แจ้งเหตุผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อสั่งการต่อไป ถ้ารัฐมนตรีไม่สั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง

มาตรา ๕ การแจ้งหรือการส่งคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้แจ้ง ผู้จุดดิน ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือตัวแทน แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น หรือจะทำเป็นหนังสือและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับแทนการส่งทางไปรษณีย์ก็ได้

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศสำเนาหนังสือแจ้งหรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการจุดดินหรือถมดิน และให้ถือว่าผู้แจ้ง ผู้จุดดิน ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือตัวแทน ได้ทราบคำสั่งนั้น เมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการจุดดินและถมดิน

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการจุดดินและถมดิน” ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนสำนักงานนโยบาย

และแผนสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรรมการผังเมือง ผู้แทนสภาวิศวกร และผู้แทนสภาสถาปนิกแห่งละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคาร กรมโยธาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๖
- (๒) ให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้ให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

การขุดดิน

มาตรา ๑๗ ผู้ใดประสงค์จะทำการขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการขุดดิน
- (๒) แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- (๓) รายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖
- (๔) วิธีการขุดดินและการขนดิน
- (๕) ระยะเวลาทำการขุดดิน
- (๖) ชื่อผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) ที่ตั้งสำนักงานของผู้แจ้ง
- (๘) ภาระผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการขุดดิน
- (๙) เอกสารและรายละเอียดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการขุดดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้แจ้งไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้แก้ไขจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งให้การแจ้งตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้แจ้งได้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสาม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งที่ถูกต้อง

ผู้ได้รับใบรับแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เก็บได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคห้า ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการขุดดินนั้น

มาตรา ๑๙ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องเก็บใบรับแจ้ง แผนผัง บริเวณ และรายการไว้ที่สถานที่ขุดดินหนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

ถ้าใบรับแจ้งชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ขอรับใบแทนใบรับแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบถึงการชำรุดสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

มาตรา ๒๐ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องทำการขุดดินให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๒๑ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางการที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๒ การได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ ไม่เป็นเหตุคุ้มครองการขุดดินที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือต่อสภาพแวดล้อม ผู้ขุดดินไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน ลูกจ้างหรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น เว้นแต่จะมีเหตุที่ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ การขุดบ่อน้ำใช้ที่มีพื้นที่ปากบ่อไม่เกินสี่ตารางเมตร ผู้ขุดดินไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๔ การขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินไม่เกินสามเมตร เมื่อจะขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นในระยะน้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุดดิน ต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดินตามวิธีที่ควรกระทำ

มาตรา ๒๕ ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ หยุดการขุดดินในบริเวณนั้นไว้ก่อนแล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้กรมศิลปากรหรือกรมทรัพยากรธรณี แล้วแต่กรณี ทราบโดยด่วนในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขุดดินปฏิบัติตามการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๓

การถมดิน

มาตรา ๒๖ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง และมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น

พื้นที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เกินสองพันตารางเมตร

การถมดินที่มีพื้นที่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง นอกจากจะต้องจัดให้มีการระบายน้ำตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคสามโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการถมดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้า มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ผู้ถมดินตามมาตรา ๒๖ ต้องทำการถมดินให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๒๘ ผู้ถมดินตามมาตรา ๒๖ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

หมวด ๔

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๙ ผู้ใดได้รับความเสียหายหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดินอันไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๗ มีสิทธิร้องขอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดินนั้นได้

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดินและรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการขุดดินหรือถมดินนั้น ให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา นี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายด้วย

มาตรา ๓๐ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบสถานที่ที่มีการขุดดินตามมาตรา ๑๗ หรือการถมดินตามมาตรา ๒๖ ว่าได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ และให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือตัวแทน หรือเจ้าของที่ดินอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการขุดดินหรือการถมดินได้ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีคำสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือการถมดินนั้น แล้วแต่กรณี และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดินหรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นตามที่เห็นว่าจำเป็นได้ แล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งสั่งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาตั้งแต่นั้น

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือสั่งภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอันสิ้นผล

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕
การอุทธรณ์

มาตรา ๓๔ ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการ

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ยื่นคำขอทุเลา พร้อมอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการจะอนุญาตให้ทุเลาโดยมีเงื่อนไข หรือไม่ก็ได้ หรือจะสั่งให้วางเงินหรือหลักทรัพย์ประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี พิจารณาคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดทำการขุดดินตามมาตรา ๑๗ หรือทำการถมดินตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม โดยไม่ได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการกระทำตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในบริเวณห้ามขุดดินหรือถมดินตามมาตรา ๖ (๑) ผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๓๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการ ปฏิบัติการตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ขุดดินผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดการขุดดินหรือการถมดินตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๔๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดนั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับที่ดินที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดนั้น เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ผู้ใดขุดดินหรือถมดินอันมีลักษณะที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับในท้องที่นั้น และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ถือว่าผู้นั้นได้รับปรับแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งการขุดดินหรือถมดิน	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๒) ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ	๕	บาท

ค่าใช้จ่าย

(๑) ค่าพาหนะเดินทางไปตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายไปจริง
(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นตามระเบียบของทางราชการแก่ผู้ไปทำงานเท่าอัตราของทางราชการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีการขุดดินเพื่อนำดินไปถมพื้นที่ที่ทำการก่อสร้างที่อยู่อาศัยหรือเพื่อกิจการอื่นอย่างกว้างขวาง แต่การขุดดินหรือถมดินดังกล่าวยังไม่เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการจึงอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชนได้ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดินเพื่อให้การขุดดินหรือถมดินในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และบริเวณที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และในท้องที่อื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการขุดดินและถมดินออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบแสดงรายละเอียดในการขุดดินหรือถมดิน

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุดดิน ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดิน ระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และวิธีการในการขุดดินหรือถมดิน ตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณข้างเคียง ระดับดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะขุดหรือจะถม พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับขุดดินหรือถมดินเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณหาค่าเสถียรภาพความลาดเอียงที่ปลอดภัยในการขุดดินหรือถมดิน หรือรายการแสดงวิธีการคำนวณความปลอดภัยของกำแพงกันดิน

ข้อ ๒ ในการขุดดินตามมาตรา ๑๗ หรือการถมดินตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ผู้ขุดดินหรือถมดินจะต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงขอบเขตที่ดินที่จะทำการขุดดินหรือถมดิน และต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่าสองร้อยสี่สิบเซนติเมตร ในบริเวณที่ทำการขุดดินหรือถมดิน และสามารถเห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการขุดดินหรือถมดิน โดยแสดงข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) เนื้อที่โครงการที่จะทำการขุดดินหรือถมดิน
- (๒) ขนาดพื้นที่ปากบ่อดิน เนินดิน ความลึกหรือความสูงของการขุดดินหรือถมดิน
- (๓) วัตถุประสงค์ของการขุดดินหรือถมดิน
- (๔) เลขที่ใบรับแจ้งและวันที่สิ้นสุดการขุดดินหรือถมดิน
- (๕) ชื่อผู้ควบคุมงาน ผู้ออกแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ รวมทั้ง

เลขทะเบียนการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

- (๖) ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการขุดดินหรือถมดิน
- (๗) ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของที่ดิน
- (๘) ชื่อและที่อยู่ของผู้ดำเนินการขุดดินหรือถมดิน
- (๙) ข้อความอื่นตามที่กรมโยธาธิการและผังเมืองประกาศกำหนด

หมวด ๑

การขุดดิน

ข้อ ๓ การขุดดินตามมาตรา ๑๗ จะกระทำได้เฉพาะในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๔ การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้

ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ข้อ ๕ การขุดดินที่มีความลึกเกินสี่สิบเมตร ต้องมีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับวัดการเคลื่อนตัวของดินและต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ระดับวุฒิวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การขุดบ่อน้ำใช้ที่มีพื้นที่ปากบ่อดินไม่เกินสี่ตารางเมตร

ข้อ ๖ ในกรณีที่เป็นการขุดดินเพื่อใช้ประโยชน์ในการฝังกลบขยะ วัสดุกระจายแพร่พิษ หรือรังสี ให้ผู้ประสงค์จะทำการขุดดินนำหลักฐานการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น มายื่นประกอบการแจ้งด้วย

ข้อ ๗ การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร ปากบ่อดินจะต้องห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะเป็นระยะไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุด เว้นแต่จะได้มีการจัดการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยการรับรองของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ข้อ ๘ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องระบายน้ำบนพื้นดินบริเวณขอบบ่อดินไม่ให้ น้ำท่วมขังและต้องไม่ใช้พื้นที่บริเวณขอบบ่อดินเป็นที่กองดินหรือวัสดุอื่นใดในลักษณะที่อาจทำให้เกิดการพังทลายของดินหรืออาจเป็นอันตรายกับสิ่งปลูกสร้างในบริเวณนั้น

ข้อ ๙ ในระหว่างการขุดดินและภายหลังการขุดดินแล้วเสร็จ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ เจ้าของที่ดิน หรือผู้ครอบครองที่ดิน แล้วแต่กรณี ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดินและดำเนินการให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ

ข้อ ๑๐ การขุดดินในบริเวณที่ติดกับที่สาธารณะหรือในที่สาธารณะ ผู้ขุดดิน ต้องจัดให้มีสิ่งกันตกหรือราวกันที่มีความมั่นคงแข็งแรงรอบบริเวณนั้น รวมทั้งติดตั้งไฟฟ้าให้มีแสงสว่างเพียงพอ หรือไฟสัญญาณเตือนอันตรายจำนวนพอสมควรในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น ตลอดระยะเวลาทำการขุดดิน

ในกรณีการขุดดินตามวรรคหนึ่งในพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าให้แสงสว่าง ต้องทาสีสิ่งกันตกหรือราวกันด้วยสีสะท้อนแสงที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อ ๑๑ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องติดตั้งป้ายสีสะท้อนแสงเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตรและยาวไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร ทำด้วยวัสดุถาวร โดยติดตั้งไว้ทุกระยะไม่เกินสี่สิบเมตรรอบบ่อดินในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการขุดดิน

หมวด ๒

การถมดิน

ข้อ ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่ำเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงและมีพื้นที่ของเนินดินเกินสองพันตารางเมตร ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดิน
- (๒) แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- (๓) วิธีการถมดินและการระบายน้ำ
- (๔) ระยะเวลาทำการถมดิน
- (๕) ชื่อผู้ควบคุมงาน
- (๖) ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน
- (๗) ภาระผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการถมดิน

ข้อ ๑๓ การถมดินตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม จะกระทำได้เฉพาะในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๔ การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่สองเมตรนับจากระดับที่ดินต่ำเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินเกินห้าเมตรนับจากระดับที่ดินต่ำเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ระดับวุฒิวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ข้อ ๑๕ การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่สองเมตรนับจากระดับที่ดินต่ำเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีผู้ควบคุมงานซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ข้อ ๑๖ การถมดิน ส่วนฐานของเนินดินจะต้องห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะ เป็นระยะไม่น้อยกว่าความสูงของเนินดินที่จะถมดิน เว้นแต่จะได้มีการจัดการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ข้อ ๑๗ การถมดินในบริเวณที่ติดกับทางสาธารณะ ผู้ถมดินต้องติดตั้งป้ายสีสะท้อนแสงเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตรและยาวไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร ทำด้วยวัสดุถาวรไว้บนเนินดินที่ถมด้านที่ติดกับทางสาธารณะ ในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการถมดิน

ข้อ ๑๘ ในระหว่างการถมดินและภายหลังการถมดินแล้วเสร็จ ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ครอบครองที่ดิน แล้วแต่กรณี ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของเนินดินให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

โกศล พลกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖ (๒) (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการขุดดินและถมดิน มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดความสัมพันธ์ของความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดินตามชนิดของดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุดดิน ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถมดิน และระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง วิธีการให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยแก่คนงานและบุคคลภายนอก ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขอื่นในการขุดดินหรือถมดิน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขุดดินและถมดิน

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๗ วรรคห้า และมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังนี้

(๑) ใบบริแจ้งการขุดดินหรือถมดิน	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๒) ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ	๑ บาท

ข้อ ๒ ให้กำหนดค่าใช้จ่าย ดังนี้

(๑) ค่าพาหนะเดินทางในการไปตรวจสอบ	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายไปจริง
สถานที่ขุดดินหรือถมดิน	
(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปตรวจสอบ	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นตามระเบียบของ
สถานที่ขุดดินหรือถมดิน	ทางราชการแก่ผู้ไปทำงานเท่าอัตรา
	ของทางราชการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประมวล รุจนเสรี

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๗ วรรคห้า และมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขุดดินและถมดิน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานในการขุดดิน

ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรเป็นผู้ควบคุมงานในการขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ประมวล รุจนเสรี

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๑๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะทำการขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด ทั้งนี้โดยจะต้องแจ้งชื่อผู้ควบคุมงาน ซึ่งต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงสมควรที่จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานในการขุดดินดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

- บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้
- ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
- รูปถ่ายที่ติดบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ใช้รูปถ่ายที่ถ่ายไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ขนาด ๒.๕ x ๓ เซนติเมตร หน้าตรงไม่สวมหมวก
- บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่มีอายุตามที่กำหนดไว้ในบัตร แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันออกบัตร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ร้อยตำรวจเอก ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ทำยกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๔๔

(ด้านหน้า)

๕.๔ ซม.

(ตราครุฑ)
บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
ในท้องที่

วันออกบัตร/...../.....
วันหมดอายุ...../...../.....

๘.๔ ซม.

(ด้านหลัง)

๕.๔ ซม.

รูปถ่ายขนาด ๒.๕x๓ ซม.	เลขที่
	ชื่อ
	ตำแหน่ง
	สังกัด
	เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
ลายมือชื่อผู้ถือบัตร	ตำแหน่ง
	ผู้ออกบัตร

๘.๔ ซม.

ตราราชการส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖

หลักการ

เพื่อให้มีเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ และกำหนด ความลึกและขนาดบ่อดินที่จะขุด ความสูงของพื้นที่ของเนินดินที่จะถม

เหตุผล

เนื่องด้วย ในภาวะปัจจุบันในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จมีการขุดดิน ถมดินเพื่อปรับสภาพพื้นที่ใน การก่อสร้างที่อยู่อาศัย หรือเพื่อดำเนินกิจการต่างๆอย่างกว้างขวาง ซึ่งการขุดดินและถมดินที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชนได้ จึงเป็นการสมควรที่ จะต้องตราเทศบัญญัติ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ ให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งได้ให้อำนาจไว้ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จึงต้องตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ นี้ขึ้น

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรให้มีเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ว่าด้วยการขุดดินและถมดิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๗ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ และโดยอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด จึงตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ นับแต่วันที่ได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จแล้วสามสิบวัน

ข้อ ๓ ในเทศบัญญัตินี้

“เทศบัญญัติ” หมายความว่า เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

“ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด หรือทราย และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับดิน

“พื้นดิน” หมายความว่า พื้นผิวของที่ดินที่เป็นอยู่ตามสภาพธรรมชาติ

“ระดับดินเดิม” หมายความว่า ระดับพื้นดินที่เป็นอยู่โดยปกติก่อนการขุดหรือถมดิน

“ขุดดิน” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นดิน เพื่อนำดินขึ้นจากพื้นดิน หรือทำให้พื้นดินเป็น

บ่อ

“บ่อดิน” หมายความว่า แอ่ง บ่อ สระ หรือช่องว่างใต้พื้นดินที่เกิดจากการขุด

“ถมดิน” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อดินหรือพื้นดินเพื่อให้ระดับดินสูงขึ้นกว่าเดิม

“เนินดิน” หมายความว่า ดินที่สูงกว่าระดับพื้นดินโดยการถมดิน

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่ดินแสดงสภาพของที่ดิน ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดิน ที่ขุดดินหรือถมดิน รวมทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ข้างเคียง

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบแสดงรายละเอียดในการขุดดินหรือถมดิน

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุดดิน หรือความสูงของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดิน ระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างและวิธีการในการขุดดินหรือถมดินตลอดจนสภาพพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงระดับดินเดิม คุณสมบัติของดินที่จะขุดหรือจะถม พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับขุดดินหรือถมดินเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณหาค่าเสถียรภาพความลาดเอียงที่ปลอดภัยในการขุดหรือถมดิน หรือรายการแสดงวิธีการคำนวณความปลอดภัยของกำแพงดิน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม
เทศบัญญัตินี้

ข้อ ๔ เทศบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การขุดดินและถมดินซึ่งกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม
กฎหมายอื่นที่ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายไว้ตามกฎหมายนั้นแล้ว หรือเป็นการขุดดินหรือถมดิน
ของกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเพื่อสาธารณะประโยชน์

หมวด ๑

การขุดดิน

ข้อ ๕ ผู้ใดประสงค์จะทำการขุดดิน โดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตร หรือมีพื้นที่
ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามแบบที่กำหนดโดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูล
ดังต่อไปนี้

๑. แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการขุดดิน
๒. แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
๓. รายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖
๔. วิธีการขุดดินและการขนดิน
๕. ระยะเวลาทำการขุดดิน
๖. ชื่อผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
๗. ที่ตั้งสำนักงานของผู้แจ้ง
๘. ภาระผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการขุดดิน

๙. เอกสารและรายละเอียดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งถูกต้องแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออก
ใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่
รับแจ้งและให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการขุดดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะแจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวัน
นับแต่วันที่มีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้แจ้งไม่แก้ไข ให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับแจ้งจาก
เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งให้การแจ้งตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้แจ้งได้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับแจ้งให้แก่
ผู้แจ้งภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งที่ถูกต้อง

ผู้ได้รับใบรับแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ ๖ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เก็บได้ตามข้อ ๕ ให้เป็นรายได้ของเทศบาลตำบล
ศรีสมเด็จที่มีการขุดดินนั้น

ข้อ ๗ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ ต้องเก็บใบรับแจ้ง แผนผังบริเวณและรายการ
ไว้ที่สถานที่ขุดดินหนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดู

ถ้าใบรับแจ้งชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ ขอรับใบแทน
ใบรับแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบถึงการชำรุดสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

ข้อ ๘ ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ จะต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงขอบเขตที่ดินที่จะขุดดิน และต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่าสองร้อยสี่สิบเซนติเมตร ในบริเวณที่ทำการขุดดิน และสามารถเห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการขุดดินโดยแสดงข้อความดังต่อไปนี้

๑. เนื้อที่โครงการที่จะทำการขุดดิน
๒. ขนาดพื้นที่ปากบ่อดิน เนินดิน ความลึกหรือความสูงของการขุดดิน
๓. วัตถุประสงค์ของการขุดดิน
๔. เลขที่ใบรับแจ้งและวันสิ้นสุดการขุดดิน
๕. ชื่อผู้ควบคุมงาน ผู้ออกแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ

รวมทั้งเลขทะเบียนการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

๖. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการขุดดิน
๗. ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของที่ดิน
๘. ชื่อและที่อยู่ของผู้ดำเนินการขุดดิน
๙. ข้อความอื่นตามที่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จประกาศกำหนด

ข้อ ๙ การขุดดินตามข้อ ๕ จะกระทำได้เฉพาะในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๐ ผู้ขุดดินต้องติดตั้งป้ายสี่เหลี่ยมแสดเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตรและยาวไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร ทำด้วยวัสดุถาวร โดยติดตั้งไว้ทุกระยะไม่เกินสี่สิบเมตร รอบบ่อดินในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการขุดดิน

ข้อ ๑๑ ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ โดยเคร่งครัด และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางการที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ การได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามข้อ ๕ ไม่เป็นเหตุคุ้มครองการขุดดินที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือต่อสภาพแวดล้อม ผู้ขุดดินไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน ลูกจ้างหรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น เว้นแต่จะมีเหตุที่ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ข้อ ๑๓ การขุดบ่อน้ำใช้ที่มีพื้นที่ปากบ่อไม่เกินสี่ตารางเมตร ผู้ขุดดินไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๔ การขุดดินที่มีความลึกจากระดับพื้นดินไม่เกินสามเมตร เมื่อจะขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นในระยะน้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะต้องขุดดิน ต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดินตามวิธีที่ควรกระทำ

ข้อ ๑๕ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ ต้องระบายน้ำบนพื้นดินบริเวณขอบบ่อดินไม่ให้น้ำท่วมขังและต้องไม่ใช้พื้นที่บริเวณขอบบ่อดินเป็นที่กองดินหรือวัสดุอื่นใดในลักษณะที่อาจทำให้เกิดการพังทลายของดินหรืออาจเป็นอันตรายกับสิ่งปลูกสร้างในบริเวณนั้น

ข้อ ๑๖ ในระหว่างการขุดดินและภายหลังการขุดดินแล้วเสร็จ ผู้ขุดดินตามข้อ ๕ เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดิน แล้วแต่กรณี ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดินและดำเนินการให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ

ข้อ ๑๗ การขุดดินในบริเวณที่ติดกับที่สาธารณะหรือในที่สาธารณะ ผู้ขุดดิน ต้องจัดให้มีสิ่งกั้นตกรหรือราวกันที่มีความมั่นคงแข็งแรงรอบบริเวณนั้น รวมทั้งติดตั้งไฟฟ้าให้มีแสงสว่างเพียงพอ หรือไฟสัญญาณเตือนอันตรายจำนวนพอสมควรในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น ตลอดระยะเวลาทำการขุดดิน

ในกรณีการขุดดินตามวรรคหนึ่งในพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าให้แสงสว่าง ต้องทาสีสิ่งกั้นตกรหรือราวกันด้วยสีสะท้อนแสงที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อ ๑๘ ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดินหยุดการขุดดินในบริเวณนั้นไว้ก่อนแล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้กรมศิลปากรหรือกรมทรัพยากรธรณี แล้วแต่กรณีทราบโดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขุดดินปฏิบัติตามการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบตามพื้นที่มีหน้าที่ตรวจสอบการขุดดินให้เป็นไปตามแบบแปลนและรายการคำนวณ หากพบว่าผู้ขุดดินมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้เตือนผู้ขุดดินปฏิบัติให้ถูกต้อง และหากผู้ขุดดินยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำเตือนให้รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

หมวด ๒

การถมดิน

ข้อ ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ที่มีพื้นที่ไม่เกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด พร้อมยื่นแผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดินประกอบ

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งถูกต้องแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการถมดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง และให้นำบทบัญญัติตามข้อ ๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ การถมดินต้องมีความสูงไม่เกินยี่สิบห้าเซนติเมตรจากระดับทางหลวงพิเศษ ระดับทางหลวงแผ่นดิน ระดับทางหลวงชนบท ระดับทางหลวงท้องถิ่น ระดับทางหลวงสัมปทาน หรือระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ให้นำ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ การถมดินที่มีพื้นที่ติดกับแนวลำน้ำสาธารณะต้องมีความสูงไม่เกินยี่สิบห้าเซนติเมตรจากระดับทางหลวงท้องถิ่น และระดับทางหลวงแผ่นดิน ให้นำ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และ ข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ ผู้ถมดินต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียง หรือบุคคลอื่น

ข้อ ๒๔ การถมดินที่มีพื้นที่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง นอกจากจะต้องจัดให้มีการระบายน้ำตามข้อ ๒๓ ต้องแจ้งการถมดินนั้น ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูล ดังต่อไปนี้

๑. แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดิน
๒. แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
๓. วิธีการถมดินและการระบายน้ำ
๔. ระยะเวลาทำการถมดิน
๕. ชื่อผู้ควบคุมงาน
๖. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน
๗. ภาระผูกพันต่างๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการถมดิน

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งถูกต้องแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการถมดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง และให้นำบทยุติตามข้อ ๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ ผู้ถมดินตามข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางการที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๖ การถมดินตามข้อ ๒๔ จะกระทำได้เฉพาะในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๒๗ การถมดินในบริเวณที่ติดกับทางสาธารณะ ผู้ถมดินต้องติดตั้งป้ายสีสะท้อนแสงเตือนอันตรายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตรและยาวไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร ทำด้วยวัสดุถาวรไว้บนเนินดินที่ถม ด้านที่ติดกับทางสาธารณะ ในตำแหน่งที่เห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการถมดิน

ข้อ ๒๘ ผู้ถมดินตามข้อ ๒๔ จะต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงขอบเขตที่ดินที่จะถมดิน และต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่าสองร้อยสี่สิบเซนติเมตรในบริเวณที่ทำการถมดิน และสามารถเห็นได้ง่ายตลอดระยะเวลาทำการถมดินโดยแสดงข้อความดังต่อไปนี้

๑. เนื้อที่โครงการที่จะทำการถมดิน
๒. ขนาดพื้นที่ ความสูงของการถมดิน
๓. วัตถุประสงค์ของการถมดิน
๔. เลขที่ใบรับแจ้งและวันสิ้นสุดการถมดิน
๕. ชื่อผู้ควบคุมงาน ผู้ออกแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ

รวมทั้งเลขทะเบียนการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

๖. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน
๗. ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของที่ดิน
๘. ชื่อและที่อยู่ของผู้ดำเนินการถมดิน
๙. ข้อความอื่นตามที่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จประกาศกำหนด

ข้อ ๒๙ ในระหว่างการถมดินและภายหลังการถมดินแล้วเสร็จ ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ครอบครองที่ดิน แล้วแต่กรณี ต้องตรวจสอบเสถียรภาพของเนินดินให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ

ข้อ ๓๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบตามที่ มีหน้าที่ตรวจสอบการถมดินให้เป็นไปตามแบบแปลนและรายการคำนวณ หากพบว่าผู้ถมดินมิได้ปฏิบัติโดยถูกต้องให้เตือนผู้ถมดินปฏิบัติให้ถูกต้อง และหากผู้ถมดินยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำเตือนให้รายงานเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

หมวด ๓

พนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๓๑ ผู้ใดได้รับความเสียหายหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดินอันไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ มีสิทธิร้องขอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดินนั้นได้

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดิน และรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการขุดดินหรือถมดินนั้น ให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ขุดดินผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามข้อนี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายด้วย

ข้อ ๓๒ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไปตรวจสอบสถานที่ที่มีการขุดดินหรือการถมดินว่าได้ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้หรือไม่ ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ และให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือตัวแทน หรือเจ้าของที่ดินอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการขุดดินหรือการถมดินได้ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีคำสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือการถมดินนั้น แล้วแต่กรณี และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้น

ในกรณีที่มิเหตุฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดินหรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นตามที่เห็นว่าจำเป็นได้ แล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งสั่งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาตั้งแต่นั้น

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือสั่งภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอันสิ้นสุด

ข้อ ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามเทศบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๕ ในการปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๔ การอุทธรณ์

ข้อ ๓๖ ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามข้อ ๓๑ วรรคสอง หรือข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ยื่นคำขอทุเลาพร้อมอุทธรณ์ในกรณีเช่นนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะอนุญาตให้ทุเลาโดยมีเงื่อนไขหรือไม่ก็ได้ หรือจะสั่งให้วางเงินหรือหลักทรัพย์ประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

ข้อ ๓๗ ผู้ใดทำการขุดดินหรือทำการถมดินฝ่าฝืนเทศบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๔๓ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๘ ให้นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จรักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้ ให้มีอำนาจตีความการปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และวินิจฉัยปัญหาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายอรรย์ เจริญนันท)

นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

อนุมัติ

(ลงชื่อ)

(ร้อยโท รัชชัย เข็มวัง)

นายอำเภอศรีสมเด็จ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมต่อท้ายเทศบัญญัติตำบลศรีสมเด็จ
เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖

ลำดับที่	รายการ	ค่าธรรมเนียม (บาท)
๑.	ค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งการขุดดินหรือถมดิน	ฉบับละ ๕๐๐.-
๒.	ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ ๑.-
๓.	ค่าพาหนะเดินทางไปตรวจสอบสถานที่ขุดดิน ถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและจ่ายจริง
๔.	ค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปตรวจสอบสถานที่ขุดดิน ถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นตามระเบียบ ของทางราชการแก่ผู้ไปทำงานเท่า อัตราของทางราชการ

แบบคำขอแจ้ง

สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้แจ้งชื่อ.....เจ้าของที่ดิน/ผู้ครอบครองที่ดิน/ตัวแทน
อยู่บ้านเลขที่.....บ้าน.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ขอยื่นแบบคำขอรับใบอนุญาตดำเนินการในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ดังนี้

ขุดดินบนที่ดินของ.....อยู่บ้านเลขที่.....
บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....

ตามเอกสารสิทธิ์ที่ครอบครอง คือ.....
เลขที่.....เลขที่ดิน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....มีพื้นที่ตามเอกสารสิทธิ์ที่ครอบครอง จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
มีความประสงค์ขอลงขุดดินเพื่อ.....

ขนาดพื้นที่ขุดดิน กว้าง.....เมตร ยาว.....เมตร ลึก.....เมตร
รวมพื้นที่.....ตารางเมตร ปริมาตรดินขุด.....ลูกบาศก์เมตร
โดยการนำดินที่ขุดได้.....

ถมดินบนที่ดินของ.....อยู่บ้านเลขที่.....
บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....

ตามเอกสารสิทธิ์ที่ครอบครอง คือ.....
เลขที่.....เลขที่ดิน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....มีพื้นที่ตามเอกสารสิทธิ์ที่ครอบครอง จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
มีความประสงค์ขอลงถมดินเพื่อ.....

ขนาดพื้นที่ถมดินกว้าง.....เมตร ยาว.....เมตร สูง.....เมตร
รวมพื้นที่.....ตารางเมตร ปริมาตรดินถม.....ลูกบาศก์เมตร

ต่อนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ พร้อมคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบท้ายหลักฐานและเอกสารมาด้วย
ดังนี้ คือ

- แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- ความสัมพันธ์ของความลาดเอียงบ่อดินหรือเนินดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุด ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถม และระยะห่างจากขอบบ่อดิน หรือเนินดินถึงเขตที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น
- วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง
- วิธีการให้ความคุ้มครองแก่บุคคลภายนอก
- วิธีการขุดดิน ถมดิน
- เอกสารหรือหนังสือครอบครองที่ดินที่ทำการขุดดิน ถมดิน
- แผนผังการระบายน้ำในการถมดิน
- อื่นๆ.....

โดยกำหนดแล้วเสร็จภายใน.....วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบแจ้ง
ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความในแบบคำขออนุญาตนี้เป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ขออนุญาต
(.....)

ความเห็นชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

จากการตรวจสอบเอกสารและสถานที่ขุดดิน ถมดิน ปรากฏว่า

เห็นสมควรอนุญาต และควรกำหนดเงื่อนไข ดังนี้ เพราะ.....

เห็นสมควรไม่อนุญาต เพราะ

(ลงชื่อ).....พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

- อนุญาตดำเนินการตามที่ขอได้
- ไม่อนุญาตดำเนินการได้ เพราะ

(ลงชื่อ).....เจ้าพนักงานท้องถิ่น
(.....)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบรับแจ้งขุดดิน ถมดิน

เลขที่...../.....

อนุญาตให้.....
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทร.....

๑. อนุญาตให้ดำเนินการ.....

โดยใช้เครื่องจักรและเครื่องยนต์ ดังนี้

จำนวนคนงาน คน ทั้งนี้ได้เสียค่าธรรมเนียมอนุญาตบาท (.....)
ใบเสร็จรับเงิน เล่มที่..... เลขที่

ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

๒. ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัติตำบลนี้ทุกประการ

๓. ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเฉพาะ ดังนี้

๓.๑

๓.๒

๓.๓

ใบอนุญาตฉบับนี้ ให้ใช้ได้ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.

ออกให้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ).....เจ้าพนักงานท้องถิ่น

(.....)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

คำเตือน ต้องเก็บรักษาใบอนุญาตอย่าให้สูญหายและสามารถนำออกมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขอตรวจสอบ

ประกาศเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

เรื่อง การใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จเรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การดำเนินกิจการประปาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ พ.ศ.๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖

ด้วยสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีมติให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ และมีมติเห็นชอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การดำเนินกิจการประปาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ พ.ศ.๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ ในการประชุมสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๖ และนายอำเภอศรีสมเด็จ ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ได้อนุมัติให้เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ประกาศใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จเรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การดำเนินกิจการประปาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ พ.ศ.๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ ตามหนังสืออำเภอศรีสมเด็จ ที่ รอ ๐๐๒๓.๒๑/๑๐๕๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ แล้วนั้น

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ.๒๕๖๒ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จึงประกาศใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จเรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๖๖ และประกาศใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การดำเนินกิจการประปาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ พ.ศ.๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ โดยให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จแล้วสามสิบวัน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายอรรักษ์ เจริญนนท์)

นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

หนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าของที่ดิน
(ในกรณีเจ้าของที่ดินให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งการขุดดิน/ถมดิน)

ข้าพเจ้า.....

อยู่บ้านเลขที่ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

เป็นเจ้าของที่ดินโฉนดที่ดิน/น.ส.๓/น.ส.๓ก/ส.ค.๑ เลขที่.....

หรือเอกสารสิทธิที่ดินที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น..... ที่ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ยินยอมให้

เป็นผู้แจ้งการขุดดิน/ถมดิน ลึก/สูง.....เมตร พื้นที่ปากบ่อ/ถมดิน.....ตารางเมตร

ที่ถนน..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ซึ่งอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน เพื่อใช้ประกอบการแจ้งการขุดดิน/ถมดิน ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงทำ
หนังสือฉบับนี้ไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดิน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้แจ้ง

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

ติดอากร
แสตมป์
๕ บาท

หนังสือมอบอำนาจ

(ใช้ในกรณีผู้แจ้งการขุดดิน/ถมดิน ให้บุคคลอื่นยื่นใบแจ้งการขุดดิน/ถมดิน ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น)

ข้าพเจ้า.....

อยู่บ้านเลขที่ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ขอมอบอำนาจให้.....

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....เป็นผู้นำส่งใบแจ้งการขุดดิน/ถมดิน หรือติดต่อ

กับเจ้าหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งการขุดดิน/ถมดิน ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

โดยให้ถือว่าการกระทำใดๆ ตามข้อความข้างต้นของ..... เสมือนหนึ่ง

เป็นการกระทำของข้าพเจ้า

(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดิน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้แจ้ง

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

หนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

ข้าพเจ้า.....

อยู่บ้านเลขที่ตรอก/ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ประเภท.....เลขทะเบียน.....

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เป็นผู้ออกแบบและคำนวณผู้ควบคุมงาน การขุดดิน/ถมดิน ลึก/สูง.....เมตร พื้นที่ปาก

บ่อ/ถมดิน.....ตารางเมตร ในโฉนดที่ดินน.ส.๓/น.ส.๓ก/ส.ค.๑ เลขที่.....

หรือเอกสารสิทธิในที่ดินที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น.....

ที่ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ซึ่งอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน ให้กับ.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ออกแบบและคำนวณ/ผู้ควบคุมงาน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้แจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๓๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ประกาศว่า
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่
กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใด
ไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่า
หลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่
กำหนดในกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

(๒) องค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) การพิจารณาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในทางนโยบายโดยตรง

(๔) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ใน

กระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วย
คณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการต่างประเทศ

(๗) การดำเนินงานเกี่ยวกับราชการทหารหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางยุทธการ
ร่วมกับทหารในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและ
ภายในประเทศ

(๘) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๙) การดำเนินกิจการขององค์การทางศาสนา

การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการ
ใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามข้อเสนอของ
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการ
ของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครอง
ตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของ
เจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้น
ระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิ
หรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การ
วินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่
กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท” หมายความว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตาม
กฎหมายที่มีการจัดองค์กรและวิธีพิจารณาสำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือ
ได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะ
เป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ใน
บังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเนื่องจากสิทธิของ
ผู้นั้นจะถูกกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก

กฎกระทรวงและประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ผู้นั้นต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกหรือเมื่อมีเหตุหนึ่งเหตุใดตามมาตรา ๗๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการกฤษฎีกา

ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) มีหนังสือเรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

ประกอบการพิจารณาได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ

ตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็น
ครั้งคราวตามความเหมาะสมแต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติราชการ
ทางปกครองให้เป็นไปโดยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๖) เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๒

คำสั่งทางปกครอง

ส่วนที่ ๑

เจ้าหน้าที่

นั้น

มาตรา ๑๒ คำสั่งทางปกครองจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่อง
นั้น

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

- (๑) เป็นคู่กรณีเอง
- (๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
- (๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- (๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

- (๕) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี
- (๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๑๓ หรือคู่กรณีคัดค้านว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็น
บุคคลตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือ
ตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าปฏิบัติ
หน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๑๓ หรือคู่กรณีคัดค้านว่ากรรมการใน
คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีลักษณะดังกล่าว ให้ประธานกรรมการเรียก
ประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการประชุมดังกล่าวกรรมการผู้ถูกคัดค้านเมื่อได้
ชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วต้องออกจากที่ประชุม

ถ้าคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีผู้ถูกคัดค้านในระหว่างที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม ให้ถือว่าคณะกรรมการคณะนั้นประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน

ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด

การยื่นคำคัดค้านและการพิจารณาคำคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้าผู้นั้นเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อนและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้ามีคู่กรณีคัดค้านว่าผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว หากผู้นั้นเห็นว่าตนไม่มีเหตุตามที่คัดค้านนั้น ผู้นั้นจะทำการพิจารณาเรื่องต่อไปก็ได้แต่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๓) ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งผู้นั้นเป็นกรรมการอยู่มีคำสั่งหรือมีมติโดยไม่ชักช้า แล้วแต่กรณีว่าผู้นั้นมีอำนาจในการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นหรือไม่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ การกระทำใด ๆ ของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองที่ได้กระทำไปก่อนหยุดการพิจารณาตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ ย่อมไม่เสียไป เว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้เข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ถูกคัดค้านหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง แล้วแต่กรณี จะเห็นสมควรดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดเสียใหม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๑๖ ไม่ให้นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้นั้นได้

มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

มาตรา ๒๐ ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจกำกับหรือควบคุมดูแลสำหรับกรณีของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาโดยตรง และนายกรัฐมนตรีสำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

คู่กรณี

มาตรา ๒๑ บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล อาจเป็นคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองได้ตามขอบเขตที่สิทธิของตนถูกระทบกระทบหรืออาจถูกระทบกระทบโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๒๒ ผู้มีความสามารถกระทำการในกระบวนการพิจารณาทางปกครองได้ จะต้องเป็น

- (๑) ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะ
- (๒) ผู้ซึ่งมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีความสามารถกระทำการในเรื่องที่กำหนดได้ แม้ผู้นั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือความสามารถถูกจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (๓) นิติบุคคลหรือคณะบุคคลตามมาตรา ๒๑ โดยผู้แทนหรือตัวแทน แล้วแต่กรณี
- (๔) ผู้ซึ่งมีประกาศของนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีความสามารถกระทำการในเรื่องที่กำหนดได้ แม้ผู้นั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือความสามารถถูกจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๓ ในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ คู่กรณีมีสิทธินำความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองได้ การใดที่นายความหรือที่ปรึกษาได้ทำลงต่อหน้าคู่กรณีให้ถือว่าเป็นการกระทำของคู่กรณี เว้นแต่คู่กรณีจะได้คัดค้านเสียแต่ในขณะนั้น

มาตรา ๒๔ คู่กรณีอาจมีหนังสือแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดแทนตนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองใด ๆ ได้ ในการนี้ เจ้าหน้าที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาทางปกครองกับตัวคู่กรณีได้เฉพาะเมื่อเป็นเรื่องที่มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการนั้นด้วยตนเองและต้องแจ้งให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้กระทำการแทนทราบด้วย

หากปรากฏว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งให้กระทำการแทนผู้ใดไม่ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเพียงพอหรือมีเหตุไม่ควรวางใจในความสามารถของบุคคลดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่กรณีทราบโดยไม่ชักช้า

การแต่งตั้งให้กระทำการแทนไม่ถือว่าสิ้นสุดลงเพราะความตายของคู่กรณีหรือการที่ความสามารถหรือความเป็นผู้แทนของคู่กรณีเปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ผู้สืบสิทธิตามกฎหมายของคู่กรณีหรือคู่กรณีจะถอนการแต่งตั้งดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอโดยมีผู้ลงชื่อร่วมกันเกินห้าสิบคนหรือมีคู่กรณีเกินห้าสิบคนยื่นคำขอที่มีข้อความอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน ถ้าในคำขอมีการระบุให้บุคคลใดเป็นตัวแทนของบุคคลดังกล่าวหรือมีข้อความเป็นปริยายให้เข้าใจได้เช่นนั้น ให้ถือว่าผู้ที่ถูกระบุชื่อดังกล่าวเป็นตัวแทนร่วมของคู่กรณีเหล่านั้น

ในกรณีที่มีคู่กรณีเกินห้าสิบคนยื่นคำขอให้มีการตั้งตัวแทนในคดีแพ่ง โดยไม่มีการกำหนดให้บุคคลใดเป็นตัวแทนร่วมของตนตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ในคดีนั้นแต่งตั้งบุคคลที่คู่กรณีฝ่ายข้างมากเห็นชอบเป็นตัวแทนร่วมของบุคคลดังกล่าว ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๒๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวแทนร่วมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองต้องเป็นบุคคลธรรมดา

คู่กรณีจะบอกเลิกการให้ตัวแทนร่วมดำเนินการแทนตนเมื่อใดก็ได้แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและดำเนินการใด ๆ ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองต่อไปด้วยตนเอง

ตัวแทนร่วมจะบอกเลิกการเป็นตัวแทนเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบกับต้องแจ้งให้คู่กรณีทุกรายทราบด้วย

ส่วนที่ ๓

การพิจารณา

มาตรา ๒๖ เอกสารที่ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ให้จัดทำเป็นภาษาไทย ถ้าเป็นเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ ให้คู่กรณีจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยที่มีการรับรองความถูกต้องมาให้ภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด ในกรณีนี้ให้ถือว่าเอกสารดังกล่าวได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ในวันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำแปลนั้น เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ และในกรณีนี้ให้ถือว่าวันที่ได้ยื่นเอกสารฉบับที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศเป็นวันที่เจ้าหน้าที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

การรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยหรือการยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗^๒ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

เมื่อมีผู้ยื่นคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและความครบถ้วนของเอกสาร บรรดาที่มีกฎหมายหรือกฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ หากคำขอไม่ถูกต้อง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว

^๒ มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

แนะนำให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง และหากมีเอกสารใดไม่ครบถ้วนให้แจ้งให้
ผู้ยื่นคำขอทราบทันทีหรือภายในไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในการแจ้งดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่
ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้รับคำขอและระบุนายการเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วนให้ผู้
ยื่นคำขอทราบพร้อมทั้งบันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ในกระบวนการพิจารณาจัดทำคำสั่งทางปกครองนั้นด้วย

เมื่อผู้ยื่นคำขอได้แก้ไขคำขอหรือจัดส่งเอกสารตามที่ระบุในการแจ้งตามวรรคสอง
ครบถ้วนแล้วเจ้าหน้าที่จะปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำขอเพราะเหตุยังขาดเอกสารอีกมิได้ เว้นแต่มี
ความจำเป็นเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือกฎและได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา
เหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งตามมาตรา ๒๐ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวดำเนินการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงโดยพลัน หากเห็นว่าเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการแก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่
เจ้าหน้าที่กำหนดหรือภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายออกไป เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว
หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะให้
เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำขอต่อไป ในกรณีเช่นนั้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเอกสารคืนให้ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้ง
แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และบันทึกการดำเนินการดังกล่าวไว้

มาตรา ๒๘ ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตาม
ความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของคู่กรณี

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์
ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณีหรือของพยานบุคคล
หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น
ฟังเพื่อหรือเพื่อประวิงเวลา
- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

คู่กรณีต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้ง
พยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่
พยานหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่เจ้าหน้าที่เรียกมาให้ถ้อยคำหรือให้ความเห็นมีสิทธิ
ได้รับค่าป่วยการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่
ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดง
พยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะ
เห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้ายังไม่ได้ทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น คู่กรณีไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย

การตรวจดูเอกสาร ค่าใช้จ่ายในการตรวจดูเอกสาร หรือการจัดทำสำเนาเอกสารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ เจ้าหน้าที่อาจไม่อนุญาตให้ตรวจดูเอกสารหรือพยานหลักฐานได้ ถ้าเป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความประหยัดและความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้เจ้าหน้าที่กำหนดเวลาสำหรับการพิจารณาทางปกครองขึ้นไว้ตามความเหมาะสมแก่กรณี

ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น

ในกรณีที่การดำเนินงานในเรื่องใดจะต้องผ่านการพิจารณาของเจ้าหน้าที่มากกว่าหนึ่งราย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องประสานงานกันในการกำหนดเวลาเพื่อการดำเนินงานในเรื่องนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่ ๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รูปแบบและผลของคำสั่งทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๔ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือหรือวาจาหรือโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองเป็นคำสั่งด้วยวาจา ถ้าผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องระบุ วัน เดือน และปี
ที่ทำคำสั่ง ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง พร้อมทั้งมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้น

มาตรา ๓๗ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครอง
เป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

(๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ
นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กำหนดให้คำสั่งทางปกครองกรณีหนึ่งกรณีใดต้องระบุเหตุผลไว้ในคำสั่งนั้นเองหรือใน
เอกสารแนบท้ายคำสั่งนั้นก็ได้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งมิใช่บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นกรณีที่มีผลตรงตามคำขอและไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่น
- (๒) เหตุผลนั้นเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก
- (๓) เป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับตามมาตรา ๓๒
- (๔) เป็นการออกคำสั่งทางปกครองด้วยวาจาหรือเป็นกรณีเร่งด่วนแต่ต้องให้เหตุผล

เป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาอันควรหากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งนั้นร้องขอ

มาตรา ๓๘ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มิใช่ใช้บังคับกับ
คำสั่งทางปกครองที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่
จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น
การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณี
ดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

- (๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- (๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นสุดของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับ
เหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน

(๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง
(๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมี
ภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการ
จัดให้มี เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๙/๑^๓ การออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือในเรื่องใด หากมิได้มีกฎหมายหรือกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นไว้เป็นประการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของเจ้าหน้าที่ที่จะกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

(๑) การออกคำสั่งทางปกครองโดยยังไม่มีผู้ยื่นคำขอในกรณีที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเองไม่ได้นอกจากจะมีผู้ยื่นคำขอ ถ้าต่อมาในภายหลังได้มีการยื่นคำขอเช่นนั้นแล้ว

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง

(๓) การรับฟังคู่กรณีที่น่าเป็นต้องกระทำได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง

(๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง

เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองประสงค์ให้ผลเป็นไปตามคำสั่งเดิมให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นบันทึกข้อเท็จจริงและความประสงค์ของตนไว้ในหรือแนบไว้กับคำสั่งเดิมและต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ของตนให้คู่กรณีทราบด้วย

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกรณีนั้น หรือถ้าเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีการอุทธรณ์ดังกล่าวก็ต้องก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น

มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

^๓ มาตรา ๓๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น

เมื่อคำสั่งทางปกครองสิ้นผลลง ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกผู้ซึ่งครอบครองเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งมีข้อความหรือเครื่องหมายแสดงถึงการมีอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น ให้ส่งคืนสิ่งนั้นหรือให้นำสิ่งของดังกล่าวอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้นั้นมาให้เจ้าหน้าที่จัดทำเครื่องหมายแสดงการสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้

มาตรา ๔๓ คำสั่งทางปกครองที่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือผิดพลาดเล็กน้อยนั้น

เจ้าหน้าที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้เสมอ

ในการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามควรแก่กรณี ในการนี้เจ้าหน้าที่อาจเรียกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดส่งคำสั่งทางปกครอง เอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมาเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติมได้

ส่วนที่ ๕

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้หยุดการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่

กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาบททวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๗ การใดที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคณะกรรมการขอเขตการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับกระบวนการพิจารณาให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ หมวด ๒ นี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายดังกล่าว

กรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๘ คำสั่งทางปกครองของบรรดาคณะกรรมการต่าง ๆ ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือไม่ ให้คู่กรณีมีสิทธิโต้แย้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท สิทธิการอุทธรณ์และกำหนดเวลาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๖

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะทำได้ทำขึ้นเพราะการแสดงความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วยกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕๐ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะให้มิผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ แต่ถ้าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับ การเพิกถอนต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หรือ ชมขู หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่งทางปกครองหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือควรได้รู้เช่นนั้นหากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และในกรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

มาตรา ๕๒ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๕๑ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แต่ผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำความในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ต้องร้องขอค่าทดแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนนั้น

ค่าทดแทนความเสียหายตามมาตรานี้จะต้องไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ผู้นั้นอาจได้รับหากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ถูกเพิกถอน

มาตรา ๕๓ คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันนั้นอีก หรือเป็นกรณีที่การเพิกถอนไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอกประกอบด้วย

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้เฉพาะเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้ในคำสั่งทางปกครองนั่นเอง

(๒) คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เช่นนี้ในขณะที่ทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๔) บทกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีบทกฎหมายเช่นนี้ในขณะที่ทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น แต่การเพิกถอนในกรณีนี้ให้กระทำได้เท่าที่ผู้รับประโยชน์ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือยังไม่ได้รับประโยชน์ตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๕) อาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อประชาชนอันจำเป็นต้องป้องกันหรือขจัดเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเพราะเหตุตามวรรคสอง (๓) (๔) และ (๕) ผู้ได้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายอันเกิดจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งทางปกครองที่ขอด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่มีผลย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง

(๒) ผู้ได้รับประโยชน์มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครอง

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๗

การขอให้พิจารณาใหม่

มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่ง
อาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

ส่วนที่ ๘

การบังคับทางปกครอง

มาตรา ๕๕ การบังคับทางปกครองไม่ใช้กับเจ้าหน้าที่ด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมาย

กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการ
บังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้
ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั่นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจ
พิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือ
เจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่
จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของ
คำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด

มาตรา ๕๗ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการ
ชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้อง
ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึด
หรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๘ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ใน
บังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน
โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปี
ของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินสอง
หมื่นบาทต่อวัน

เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับทางปกครองจำนวนเท่าใดสำหรับในกรณี
ใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา ๕๙ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๘ เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้

คำเตือนนั้นจะต้องระบุ (๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับทางปกครอง แล้วแต่กรณี

การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๖๐ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา ๕๙ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในกรณีจำเป็นเจ้าหน้าที่อาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

มาตรา ๖๑ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๗

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การบังคับทางปกครองนั้นได้

การอุทธรณ์การบังคับทางปกครองให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกันกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๖๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว แต่เจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรการบังคับนั้นมีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้

หมวด ๓

ระยะเวลาและอายุความ

มาตรา ๖๔ กำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปีนั้น มิให้นับวันแรกแห่ง
 ระยะเวลา นั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่จะได้เริ่มการในวันนั้นหรือมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยเจ้าหน้าที่
 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่
 กำหนด ให้นับวันสิ้นสุดของระยะเวลา นั้นรวมเข้าด้วยแม้ว่าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับ
 เจ้าหน้าที่

ในกรณีที่บุคคลใดต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดโดย
 กฎหมายหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่หรือ
 วันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุด
 นั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๕ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งของเจ้าหน้าที่อาจมีการขยายอีกได้ และ
 ถ้าระยะเวลานั้นได้สิ้นสุดลงแล้วเจ้าหน้าที่อาจขยายโดยกำหนดให้มีผลย้อนหลังได้เช่นกันถ้าการสิ้นสุด
 ตามระยะเวลาเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่
 กำหนดไว้ในกฎหมายได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำ
 ขอเจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้อง
 ยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง

มาตรา ๖๗ เมื่อมีการอุทธรณ์ตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๕ ของหมวด ๒ แห่ง
 พระราชบัญญัตินี้ หรือการยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้อง
 ทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่
 นับในระหว่างนั้นจนกว่าการพิจารณาจะถึงที่สุดหรือเสร็จไปโดยประการอื่น แต่ถ้าเสร็จไปเพราะเหตุ
 ถอนคำขอหรือทั้งคำขอให้ถือว่าอายุความเรียกร้องของผู้ยื่นคำขอไม่เคยมีการสะดุดหยุดอยู่เลย

หมวด ๔
 การแจ้ง

มาตรา ๖๘ บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับการแจ้งซึ่งไม่อาจกระทำโดยวาจา
 หรือเป็นหนังสือได้หรือมีกฎหมายกำหนดวิธีการแจ้งไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีคำสั่งทางปกครองที่แสดงให้ทราบโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นตามที่
 กำหนดในกฎกระทรวง ให้มีผลเมื่อได้แจ้ง

มาตรา ๖๙ การแจ้งคำสั่งทางปกครอง การนัดพิจารณา หรือการอย่างอื่นที่
 เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอาจกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าผู้นั้นประสงค์จะให้กระทำเป็น
 หนังสือก็ให้แจ้งเป็นหนังสือ

การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

ในการดำเนินการเรื่องใดที่มีการให้ที่อยู่ไว้กับเจ้าหน้าที่ไว้แล้ว การแจ้งไปยังที่อยู่ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการแจ้งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นแล้ว

มาตรา ๗๐ การแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหรือถ้าขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้นหรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางหนังสือนั้นหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไปเป็นพยานก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว

มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ หรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่มีผู้รับเกินห้าสิบคนเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ทราบตั้งแต่เริ่มดำเนินการในเรื่องนั้นว่าการแจ้งต่อบุคคลเหล่านั้นจะกระทำโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของเจ้าหน้าที่และที่ว่าการอำเภอที่ผู้รับมีภูมิลำเนาก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ไม่รู้ตัวผู้รับหรือรู้ตัวแต่ไม่รู้ภูมิลำเนา หรือรู้ตัวและภูมิลำเนาแต่มีผู้รับเกินหนึ่งร้อยคน การแจ้งเป็นหนังสือจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๗๔ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนการแจ้งคำสั่งทางปกครองจะใช้วิธีส่งทางเครื่องโทรสารก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานการได้ส่งจากหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมที่เป็นสื่อในการส่งโทรสารนั้น และต้องจัดส่งคำสั่งทางปกครองตัวจริงโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามหมวดนี้ให้แก่ผู้รับในทันทีที่อาจกระทำได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้รับได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามวัน เวลา ที่ปรากฏในหลักฐานของหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมดังกล่าว เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากนั้น

หมวด ๕

คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๗๕ การแต่งตั้งกรรมการในลักษณะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคล

มาตรา ๗๖ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือ

ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๗๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๖ การให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีมีเหตุบกพร่องอย่างยิ่งต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎหรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการชุดนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีมีกรรมการครบที่จะเป็นองค์ประชุมได้ แต่การพิจารณาเรื่องใดถ้าต้องเลื่อนมาเพราะไม่ครบองค์ประชุม ถ้าเป็นการประชุมของคณะกรรมการซึ่งมิใช่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หากได้มีการนัดประชุมเรื่องนั้นอีกภายในสิบสี่วันนับแต่วันนัดประชุมที่เลื่อนมา และการประชุมครั้งหลังนี้มีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม แต่ทั้งนี้ต้องระบุนามประสงคิให้เกิดผลตามบทบัญญัตินี้ไว้ในหนังสือนัดประชุมด้วย

มาตรา ๘๐ การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบการที่คณะกรรมการกำหนด

การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้

บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๘๑ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษา
ความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธาน
กรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ
ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการมีหน้าที่ต้องดำเนินการใด ๆ นอกจากการดำเนินการ
ประชุมให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก
กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน
ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เรื่องใดถ้าไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อ
ไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบในเรื่องนั้น

มาตรา ๘๓ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ
ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม
และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๘๔ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทต้องมีลายมือชื่อของ
กรรมการที่วินิจฉัยเรื่องนั้น

ถ้ากรรมการคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำ
วินิจฉัยได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๕ ให้ถือว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อ
ประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นระเบียบที่คณะรัฐมนตรีวางขึ้นตามมาตรา ๓๓ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ บรรดาคำขอเพื่อให้มีคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ได้รับไว้ก่อนที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ทำการพิจารณาคำขอดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายหรือ
กฎสำหรับเรื่องนั้นได้กำหนดไว้

มาตรา ๘๗ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๘ ให้เป็น
อันยกเลิก

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินงานทางปกครองในปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายให้สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗^๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำคำสั่งทางปกครองให้มีประสิทธิภาพเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

วิษพงษ์/ผู้จัดทำ
๗ มกราคม ๒๕๕๘

^๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๖๓/๑๕ มาตรา ๖๓/๑๖ มาตรา ๖๓/๑๗ มาตรา ๖๓/๑๘
และมาตรา ๖๓/๑๙ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๖๓/๒ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๓ ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒/๑ การบังคับทางปกครอง มาตรา ๖๓/๑ ถึงมาตรา ๖๓/๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

“หมวด ๒/๑
การบังคับทางปกครอง

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖๓/๑ การบังคับทางปกครองไม่ใช่บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๓/๒ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั่นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด

มาตรา ๖๓/๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการใช้มาตรการบังคับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้

มาตรา ๖๓/๔ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่บุคคลใด หากบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ ถ้าบุคคลนั้นมีทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก ให้ถือว่าทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้น

ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตาย ให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก แล้วแต่กรณี โดยให้ระยะเวลาอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกได้รับแจ้ง เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตายก่อนสิ้นสุดระยะเวลาอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและไม่ได้ยื่นอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตายหลังสิ้นสุดระยะเวลาอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและไม่ได้ยื่นอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เนื่องจากมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดจากความผิดของผู้ขึ้น

ในกรณีที่เป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่นิติบุคคลใด หากนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพโอนกิจการ หรือควรรวมกิจการ ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้ โดยให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังผู้ชำระบัญชี หรือนิติบุคคลที่รับโอนกิจการหรือเกิดจากการควรรวมกิจการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งทางปกครองใหม่แก่บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวอีก และให้นำหลักเกณฑ์เรื่องระยะเวลาในการอุทธรณ์ตามวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓/๕ ในกรณีที่บทบัญญัติในหมวดนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้กำหนดเป็นอย่างอื่น ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้นได้

การอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามส่วนที่ ๕ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๖๓/๖ บทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ฟ้องคดีต่อศาลและศาลได้มีคำพิพากษาให้ชำระเงินหรือให้กระทำหรือละเว้นกระทำแล้ว

เมื่อศาลได้รับฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามส่วนที่ ๒ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน และส่วนที่ ๓ การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ เว้นแต่จะได้มีการถอนฟ้อง หรือศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความเพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปก่อนที่ศาลได้รับฟ้องคดี และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองในส่วนนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จ

ส่วนที่ ๒

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

๑. การบังคับโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๖๓/๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป

เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๘ หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินต้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด

คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองภายในระยะเวลาอุทธรณ์

(๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลภายในระยะเวลาการฟ้องคดี

(๓) ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษายกฟ้อง หรือเพิกถอนคำสั่งบางส่วน และคดีถึงที่สุดแล้ว

หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินครบถ้วน และล่วงพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติมอีกมิได้

การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งเพื่อชำระเงิน รวมทั้งค่าธรรมเนียมค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง ให้กระทำได้แม้ล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๖๓/๙ กรณีที่มีการอุทธรณ์การใช้มาตรการบังคับทางปกครองและขอทุเลาการบังคับตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ อาจสั่งให้มีการทุเลาการบังคับทางปกครองไว้ก่อนก็ได้ โดยมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้

มาตรา ๖๓/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองมีอำนาจ

(๑) มีหนังสือสอบถามสถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมที่ดิน กรมการขนส่งทางบก กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินที่มีทะเบียน เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) มีหนังสือขอให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระวังการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวเท่าที่จำเป็นเนื่องจากมีเหตุขัดข้องที่ทำให้ไม่อาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้ทันที และเมื่อเหตุขัดข้องสิ้นสุดลงให้แจ้งยกเลิกหนังสือดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการระงับการจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หน่วยงานตาม (๑) ที่ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการดำเนินการตาม (๑) ให้ถือว่าไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายอื่น

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๖๓/๑๑ ในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินอากรร้องขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการสืบหาทรัพย์สินแทนได้ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจตามมาตรา ๖๓/๑๐ ด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินไม่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการสืบหาทรัพย์สิน และหากจำนวนเงินที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปหรือตามมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง หน่วยงานของรัฐอาจมอบหมายให้เอกชนสืบหาทรัพย์สินแทนได้

ให้เอกชนที่สืบพบทรัพย์สินได้รับค่าตอบแทนไม่เกินร้อยละสองครึ่งจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สืบพบได้ ทั้งนี้ จำนวนเงินค่าตอบแทนสูงสุดต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น หรือตามจำนวนที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่สืบหาทรัพย์สิน การกำหนดค่าตอบแทน และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๒ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่กฎกระทรวงไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า

(๑) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน
(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง
(๓) อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดี เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

มาตรา ๖๓/๑๓ การโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาล ดังต่อไปนี้

(๑) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น

(๒) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (๑)

มาตรา ๖๓/๑๔ กรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่นได้มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อนำเงินมาชำระตามคำพิพากษา ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินมีสิทธิขอเข้าเฉลี่ยได้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

๒. การบังคับโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี

มาตรา ๖๓/๑๕ ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองนั้น โดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน

เมื่อหน่วยงานของรัฐยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และให้ถือว่าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐติดต่อกกรมบังคับคดี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบว่าศาลได้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแล้ว

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าศาลจังหวัด ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี หรือศาลแพ่งอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือที่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองนั้นตั้งอยู่ในเขตศาล มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือทำคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดี และเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี

กรณีคำขอซึ่งอาจยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่ว่าจะเป็เพราะภูมิลำเนาของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกบังคับทางปกครองก็ดี หรือเพราะมีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหลายคนในมูลหนี้ที่เกี่ยวข้องกันก็ดี จะยื่นคำขอต่อศาลใดศาลหนึ่งเช่นว่านั้นก็ไ้

หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๓/๑๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว และต่อมาผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิจารณาเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่ และหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินหรือศาลมีคำสั่งให้รับคำขอหรือได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อขอให้สั่งงดการบังคับคดีไว้ก่อน หากศาลพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดีให้ศาลส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด รวมทั้งส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องว่าอาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงการบังคับคดี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองวางเงินหรือหาประกันตามที่ศาลเห็นสมควรภายในระยะเวลาที่ศาลจะกำหนด เพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงาน

ของรัฐสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุเน้นซ้ำในการบังคับคดีอันเกิดจากการยื่นคำร้องนั้น หรือกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินหรือศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ได้มีคำสั่งให้ทบทวนคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุ่มเสี่ยงใหม่ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา ๖๓/๑๕ เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในกรณีที่ศาลเห็นว่าเป็นการพ้นวิสัยที่จะให้คู่ความกลับสู่ฐานะเดิม หรือเมื่อศาลเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะบังคับให้เป็นไปตามหมายบังคับคดีต่อไป เพื่อประโยชน์แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอก ให้ศาลมีอำนาจสั่งอย่างใด ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควร และแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

มาตรา ๖๓/๑๗ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีให้นำความในมาตรา ๖๓/๑๐ และมาตรา ๖๓/๑๑ มาใช้บังคับกับการสืบหาทรัพย์สินของผู้ที่อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองด้วย

มาตรา ๖๓/๑๘ หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินต้องดำเนินการสืบทรัพย์แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๖๓/๘ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มิให้นำระยะเวลาระหว่างการงดการบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๖๓/๑๖ วรรคหนึ่ง มานับรวมในระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๓/๑๙ เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว การดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ส่วนที่ ๓

การบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

มาตรา ๖๓/๒๐ ในส่วนนี้

“คำปรับบังคับการ” หมายความว่า คำปรับที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ชำระเป็นรายวันไปจนกว่าจะยุติการฝ่าฝืนคำสั่งหรือได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว ไม่ว่าจะเป็คำปรับที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่น

มาตรา ๖๓/๒๑ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับบังคับการจำนวนเท่าใด สำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา ๖๓/๒๒ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๑ เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้

คำเตือนนั้นจะต้องระบุ

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับบังคับการ แล้วแต่กรณี

การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๖๓/๒๓ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา ๖๓/๒๒ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ

ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เจ้าหน้าที่อาจแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

มาตรา ๖๓/๒๔ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับบังคับการ ค่าใช้จ่าย หรือเงินเพิ่มรายวัน โดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับทางปกครองตามส่วนที่ ๒ ต่อไป

มาตรา ๖๓/๒๕ การฟ้องคดีโต้แย้งการบังคับทางปกครองตามส่วนนี้ ให้เสนอต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น”

มาตรา ๖ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินใดเป็นที่สุดแล้วเป็นเวลานานหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งนั้นดำเนินการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป โดยจะดำเนินการตามมาตรา ๖๓/๑๕ ได้ต่อเมื่อเป็นคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ บรรดาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำพิพากษาต่อไปจนคดีนั้นถึงที่สุด

มาตรา ๘ ให้กรมบังคับคดี สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบังคับคดี กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ บรรดากฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้นายกรัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด ดังนั้น สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองเพื่อให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่ารัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิด
ร้ายแรง กรณีจึงเป็นการสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามกฎหมายในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและโดยสภาพไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม
อันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวางเป็นความผิดทางพินัย
โดยไม่ถือเป็นความผิดอาญา และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ถือเป็น
โทษอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย หรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง

การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

มาตรา ๖ ในกรณีพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้กระทำความผิดทางพินัยไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือ สื่อความหมายได้ ให้แจ้งหนังสือหรือเอกสารในรูปแบบที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยสามารถเข้าใจได้ หรือจะแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยทราบด้วยการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นก็ได้

ในกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัย หากผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ หรือศาล จัดล่ามภาษามือให้หรือ จัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงิน ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุด ที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้ แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้ง ระยะเวลาในการดำเนินการ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิด ทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำ ความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิด ทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้อ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่งและการผ่อนชำระตามวรรคสองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้และระเบียบของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ก็ได้

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพินัย และผู้นั้นไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ศาลจะกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นพินัย หรือหากผู้นั้นยินยอม จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หากผู้นั้นยินยอม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และผู้กระทำความผิดทางวินัยยินยอม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งตามวรรคสาม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อศาลในขณะที่พิพากษาว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ศาลมีอำนาจสั่งตามวรรคสามได้แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้ยื่นคำร้องก็ตาม

ให้นำความในมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การสั่งของศาล ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

หากผู้กระทำความผิดทางวินัยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ ศาลจะเพิกถอนคำสั่ง และออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ โดยให้หักจำนวนวันที่ทำงานมาแล้วออกจากค่าปรับเป็นพินัย

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดทางวินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนดสองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางวินัย จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

หมวด ๒

กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางวินัย

มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๕ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดในการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย

ก่อนที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยจะชำระค่าปรับเป็นพินัย หากความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายอื่นที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าด้วย ให้ระงับการรับชำระค่าปรับเป็นพินัยและส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งต่อไป

ในกรณีที่ได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยและชำระค่าปรับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในความผิดทางพินัยบทใดบทหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเป็นบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดหรือไม่ ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำความผิดในบทอื่นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๖ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าความผิดอาญานั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัยและแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะดำเนินคดีอาญา และในกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษอาญาแก่ผู้กระทำความผิด ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและให้ศาลในคดีอาญาสั่งคืนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้ชำระแล้วให้แก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีที่

ศาลในคดีอาญาพิพากษาลงโทษปรับไม่ว่าจะลงโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้นำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักกลบกับโทษปรับ หากยังมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วเหลืออยู่ ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๓) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามคำสั่งของศาลแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น

(๔) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย และความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๘ เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป

ในการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดอาญา หากพบว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามี การกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๑ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

มาตรา ๒๒ ความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน

และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ให้มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เว้นแต่เป็นความผิดทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีเช่นนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเข้าใจแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้ง ให้อัยการสูงสุดออกระเบียบให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ และเพื่อประโยชน์ในการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนรวมทั้งสอดคล้องกับเขตอำนาจของพนักงานอัยการ อัยการสูงสุดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงแนวปฏิบัติในการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการในแต่ละท้องที่ก็ได้

มาตรา ๒๖ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย หากพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นความผิดทางอาญาหรือมีการกระทำความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไป

ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางพินัย หรือมีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

มาตรา ๒๗ ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนฟ้องคดีต่อศาล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการฟ้องคดี หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ก่อนศาลมีคำพิพากษา ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา ๒๘ ให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย

วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบ ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อบังคับตามวรรคสองต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็น ประการใด จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มา ต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนด ให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควร จะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๙ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใด ท้องที่หนึ่งได้

ในกรณีที่ไม่ปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิด มีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิด ให้ถือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำ ความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

มาตรา ๓๐ ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

มาตรา ๓๑ ให้นำความในมาตรา ๒๙/๑ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๐ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๘ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๔) เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

มาตรา ๓๖ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๗ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามมาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๙ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศดังกล่าวต้องไม่ใช่บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวง และระเบียบ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อครบห้าปีหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยในกรณีมีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไปให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เห็นควรมีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชกฤษฎีกานั้น ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้มีมติไม่เห็นชอบให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

การตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายที่ระบุไว้ในบัญชีบางมาตราหรือทุกมาตรา โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๔๑ ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึง

(๑) ความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษที่สูงกว่าสำหรับกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่มีโทษปรับสถานเดียวสำหรับกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดเดียวกันนั้น

(๒) ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดอีกหรือเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ไม่เกินที่กฎหมายนั้นกำหนด เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในการกำหนดโทษปรับอาญาเป็นการปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราที่กำหนดสำหรับการกำหนดโทษปรับอาญา

บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เปลี่ยนความผิดอาญานั้นเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราทะปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้แล้ว ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย

มาตรา ๔๔ บรรดาความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ หรือความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยดังกล่าว ในกรณีที่กฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองใดไม่ได้กำหนดอายุความไว้ในกฎหมายนั้น ให้มีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการปรับเป็นพินัยไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ผู้ใดต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไป

มาตรา ๔๗ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึกไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยื่นบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมตามวรรคหนึ่งลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้วก่อนพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไปจนแล้วเสร็จ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมิได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙
๔. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐
๕. พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗
๖. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗. พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘
๘. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐. พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
๑๑. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๒. พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๓. พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๔. พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๖. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๗. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘
๑๘. พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๙. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑
๒๐. พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑
๒๑. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๒. พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๓. พระราชบัญญัติการเรียกเงินสมทบเข้ากองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดใช้ความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๔. พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔
๒๕. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
๒๖. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๘. พระราชบัญญัติกำลัังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๙. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙
๓๐. พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์รับนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๔๙๗
๓๑. พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. ๒๕๔๒

๓๒. พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๓. พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
๓๔. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๕. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘
๓๖. พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔
๓๗. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓๘. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓
๓๙. พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗
๔๐. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๔๑. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๔๒. พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๓. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐
๔๔. พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๕. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
๔๖. พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒
๔๗. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
๔๘. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
๔๙. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๕๐. พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๕๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๔๓
๕๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒
๕๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
๕๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓
๕๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑
๕๖. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
๕๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งปงซ์ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖
๕๘. พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗
๕๙. พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑
๖๐. พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๖๑. พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๒. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔
๖๓. พระราชบัญญัติจาง้าง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๔. พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑
๖๕. พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔
๖๖. พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖
๖๗. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๖๘. พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖
๖๙. พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๗๐. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๗๑. พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๒. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙
๗๓. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕
๗๔. พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒
๗๕. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
๗๖. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕
๗๗. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๗๘. พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๙. พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐
๘๐. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
๘๒. พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๙
๘๓. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๔. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๕. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
๘๖. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗
๘๗. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙
๘๘. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
๘๙. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
๙๐. พระราชบัญญัติปฎิย พ.ศ. ๒๕๑๘
๙๑. พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
๙๒. พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๙๖
๙๓. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๔. พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
๙๕. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐
๙๖. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑
๙๗. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๘. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. ๒๕๐๓
๙๙. พระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ .
๑๐๐. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๐๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๐๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐๓. พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๐๔. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๐๕. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗
๑๐๖. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๑๐๗. พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๐๘. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐๙. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
๑๑๐. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๑๑. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๑๒. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๑๓. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๔. พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕
๑๑๕. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๖. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
๑๑๗. พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๑๘. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๙. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๒๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๒๑. พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒๒. พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๒๓. พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๒๔. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๒๕. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๒๖. พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๒๗. พระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒๘. พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๒๙. พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๓๐. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๓๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๓๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๓๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๑
๑๓๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔
๑๓๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๓๖. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๓๗. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓๘. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๓๙. พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
๑๔๐. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๔๑. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑
๑๔๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๓
๑๔๓. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๔๔. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๔๕. พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๔๖. พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๔๗. พระราชบัญญัติสภาการเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๔๘. พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๔๙. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๐. พระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๑. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๕๒. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๕๓. พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๕๔. พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๕๕. พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒
๑๕๖. พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๕๗. พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗
๑๕๘. พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔
๑๕๙. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๖๐. พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๑. พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๖๒. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๓. พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๖๔. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๖๕. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๖๖. พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๖๗. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
๑๖๘. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

บัญชี ๒

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๓. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗
๔. พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
๖. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
๗. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒
๘. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑
๙. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๐. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๑. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๒. พระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๔. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
๑๕. พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
๑๖. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
๑๗. พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗
๑๘. พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๙. พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๐. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔
๒๑. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๒. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
๒๓. ประมวลกฎหมายยาเสพติด
๒๔. พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๕. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๖. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒
๒๘. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๙. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
๓๐. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖
๓๑. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๒. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒
๓๓. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

บัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจากกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้จะถูกกักขังแทนค่าปรับอันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ประกอบกับเมื่อค่านึงถึงข้อห้ามหรือข้อบังคับที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแล้ว จะพบว่ามิข้อห้ามหรือข้อบังคับจำนวนมากอาจรุกล้ำเข้าไปในสิทธิพื้นฐานหรือสร้างภาระอันเกินสมควรแก่ประชาชน และนับวันจะมีกฎหมายตราออกมากำหนดการกระทำให้เป็นความผิดมากขึ้น หลายกรณีทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางกรณีกระทำไปเพราะความยากจนเหลือทนทาน และเมื่อได้กระทำความผิดแล้ว ก็ต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ถูกจับกุม คุมขัง พิมพ์ลายนิ้วมือ และลงบันทึกประวัติอาชญากรเป็นประวัติติดตัวตลอดไป และในที่สุดไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ กระบวนการที่กล่าวมาย่อมสร้างรอยต่างให้เกิดแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้ามีทางใดที่จะป้องกันมิให้ประชาชนจะต้องตกเข้าสู่กระบวนการนั้นได้ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ตามสมควร แม้ว่าการกำหนดมาตรการอันเป็นโทษที่ผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมิเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ แต่โทษนั้นก็มิจำเป็นต้องใช้โทษอาญาเสมอไป ซึ่งนานาประเทศได้เริ่มปรับเปลี่ยนบทลงโทษจากความผิดอาญาเป็นมาตรการอื่นที่มีโทษอาญามากขึ้น รวมทั้งการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญา เช่น การคุมประพฤติ กรณีจึงสมควรที่ประเทศไทยจะพัฒนากฎหมายไทยให้สอดคล้องกับนานาประเทศ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนโทษอาญาบางประการที่มุ่งต่อการปรับเป็นเงินตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ เปลี่ยนเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยที่สร้างขึ้นใหม่ไม่ให้มีสภาพเป็นโทษอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับที่ต้องชำระให้เหมาะสมกับสภาพความร้ายแรงแห่งการกระทำและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องกัน และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีเงินชำระค่าปรับ อาจขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับได้ โดยไม่มีการกักขังแทนค่าปรับดังเช่นที่เป็นอยู่ในคดีอาญา การเปลี่ยนสภาพบังคับไม่ให้เป็นโทษอาญาโดยกำหนดวิธีการดำเนินการขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะนี้ ย่อมจะช่วยทำให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา และไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัวอีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย นอกจากนี้สำหรับกฎหมายบางฉบับที่กำหนดให้มีโทษทางปกครอง แต่บัญญัติให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาเพื่อบังคับชำระค่าปรับทางปกครองไว้แล้ว สมควรเปลี่ยนโทษดังกล่าวเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คู่มือปฏิบัติงานและการบังคับใช้กฎหมาย: การขุดดินและถมดิน

ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

NotebookLM

ที่มาและความสำคัญ: คำสั่งเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

อ้างถึง: คำสั่งเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
ที่ .../2567

วัตถุประสงค์: เพื่อป้องกันอันตรายต่อ
ประชาชนและทรัพย์สิน และให้การปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ผู้รับผิดชอบ: นายกฤษดา เมะราษี
ผู้รับผิดชอบ: นายกฤษดา เมะราษี
(วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ)

วันที่มีผลบังคับใช้: 2 ธันวาคม พ.ศ. 2567

คู่มือการขุดดินและถมดิน

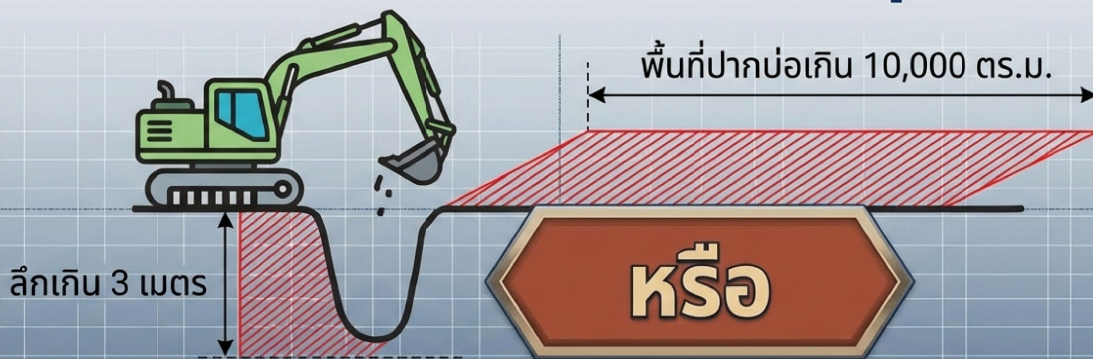
ความเสี่ยงหากเพิกเฉย (THE RISK OF INACTION)

การไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการนำไปสู่หายนะต่อชีวิตและทรัพย์สิน

NotebookLM

กรณีใดบ้างที่ต้องแจ้งการขุดดิน?

หรือมีความลึก/พื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

คู่มือการขุดดินและถมดิน

0 1 2 3 m

NotebookLM

ผู้ควบคุมงาน: หัวใจสำคัญของความปลอดภัย

- ตามกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติผู้ควบคุมงาน พ.ศ. 2546
- ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา
- **หน้าที่:** ควบคุมการขุดดินให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน

คู่มือการขุดดินและถมดิน

NotebookLM

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ใบรับแจ้งการขุดดิน/ถมดิน

ฉบับละ 500 บาท

คำคิดสำเนา

หน้าละ 1 บาท

ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ

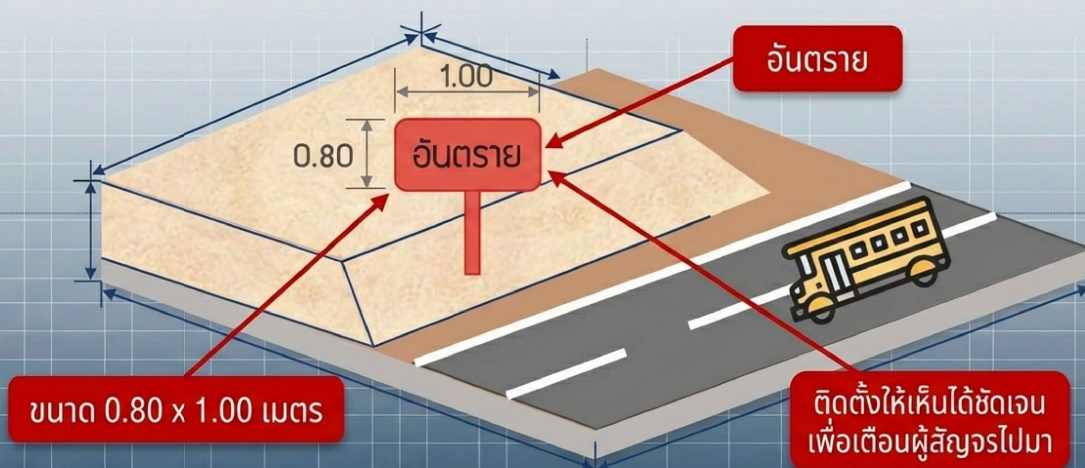
- ค่าพาหนะเดินทาง: ตามที่จ่ายจริง
- ค่าเบี้ยเลี้ยง: ตามระเบียบของทางราชการ

คู่มือการขุดดินและถมดิน

อ้างอิง: กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2546

NotebookLM

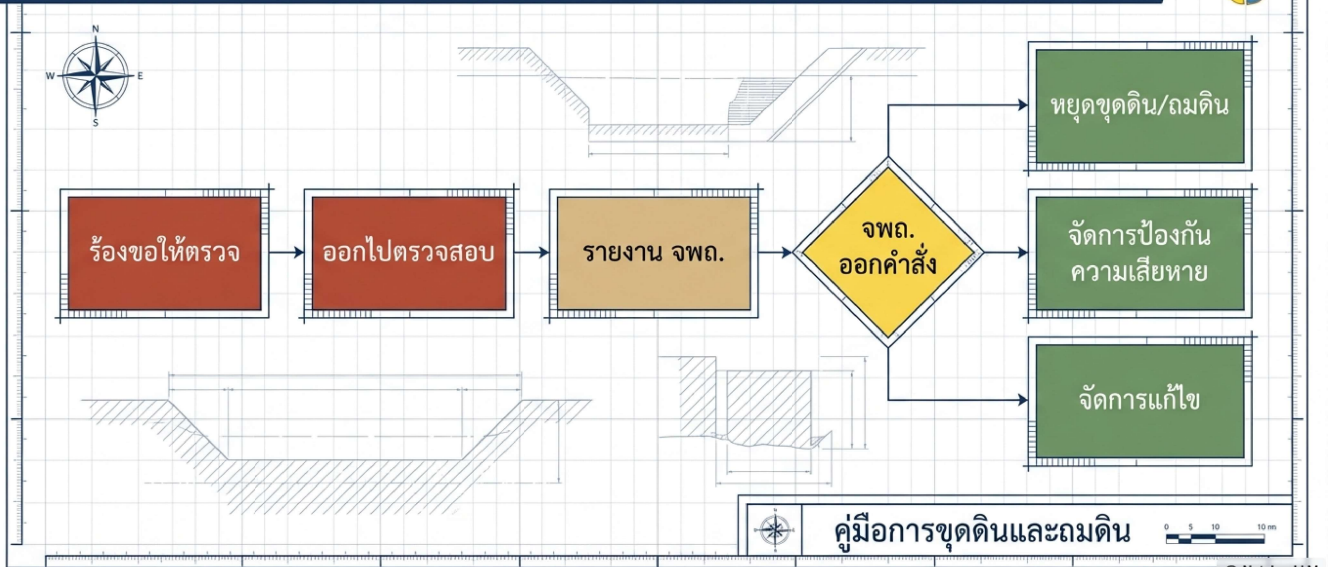
มาตรการป้องกันและป้ายเตือน

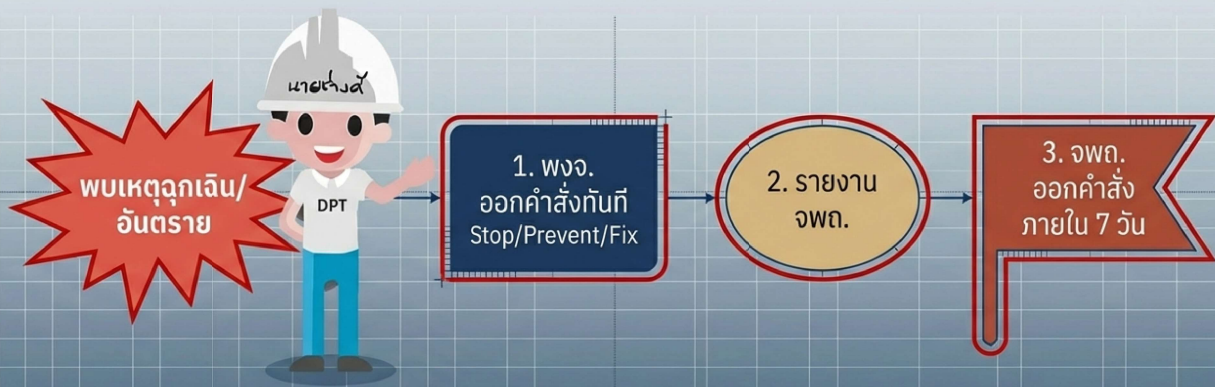
คู่มือการขุดดินและถมดิน

NotebookLM

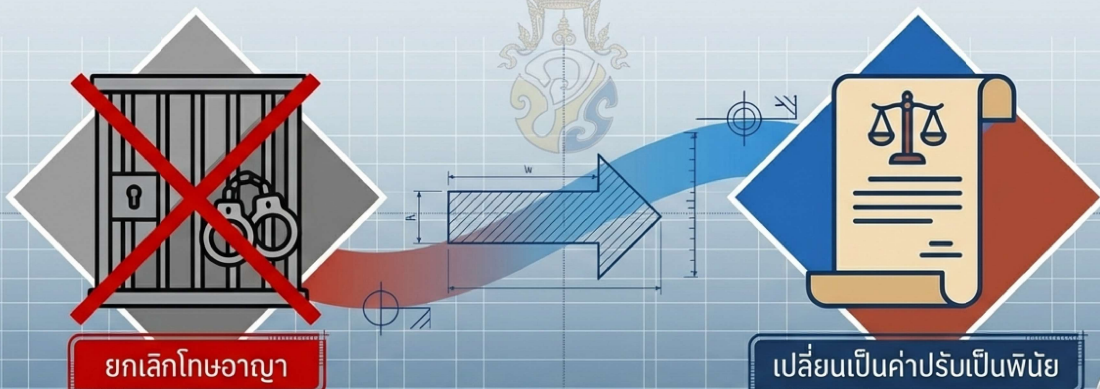
ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีการร้องเรียน

กรณีพบเหตุฉุกเฉิน (Emergency Protocols)

การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่: พ.ร.บ. ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

มีผลบังคับใช้กับกฎหมายขุดดินและถมดิน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

ค่าปรับเป็นพินัย คืออะไร?

ไม่มีประวัติอาชญากรรม

ผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกบันทึกประวัติ
ในฐานะข้อมูลอาชญากร (ตามมาตรา 34)

ไม่มีการกักขังแทนค่าปรับ

หากไม่มีเงินชำระค่าปรับ
จะไม่ถูกนำตัวไปกักขังเหมือนระบบเดิม

คู่มือการขุดดินและถมดิน

NotebookLM

เกณฑ์การกำหนดค่าปรับ (ตามมาตรา 9)

ความรุนแรงของผลกระทบ
ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

สถานะทางเศรษฐกิจ
ความสามารถในการ
ชำระของผู้กระทำความผิด

ความรู้ผิดชอบ/เจตนา
กระทำโดยเจตนาหรือรู้เท่า
ไม่ถึงการณ์

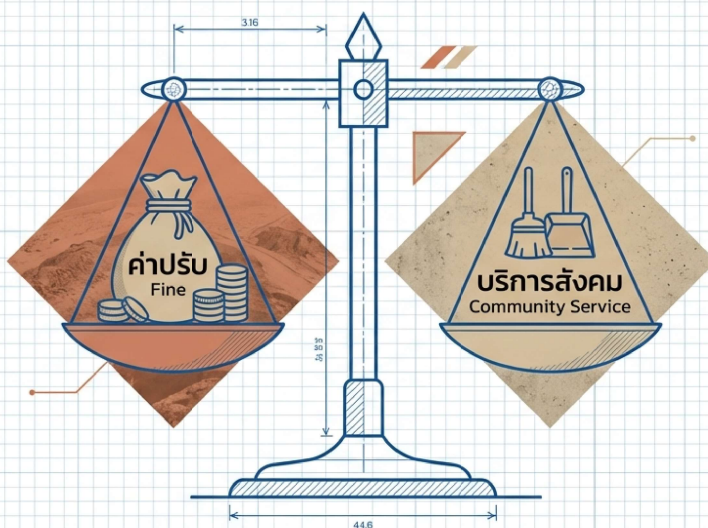

ผลประโยชน์ที่ได้รับ
ผลกำไรจากการฝ่าฝืนกฎหมาย

คู่มือการขุดดินและถมดิน

NotebookLM

ความยุติธรรมสำหรับทุกคน (Justice for Everyone)

**หากผู้กระทำความผิดยากจน
หรือมีความจำเป็นแสนสาหัส:**

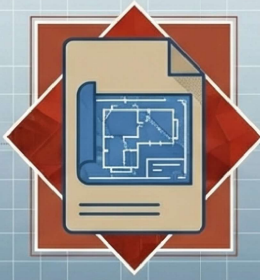
1. ขอฟ่อนชำระค่าปรับได้
2. ขอลดค่าปรับให้ต่ำลงได้
3. ขอต้งานบริการสังคม
หรือทำงานสาธารณประโยชน์
แทนการจ่ายเงินได้

คู่มือการขุดดินและถมดิน

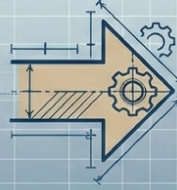
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 mm

NotebookLM

การบังคับใช้กับกฎหมายขุดดินถมดิน

พ.ร.บ.
ขุดดิน/ถมดิน

พินัย

การเปลี่ยนโทษ:

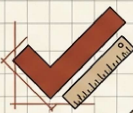
- ✓ ความผิดที่มีโทษ 'ปรับ' สถานเดียว ในกฎหมายขุดดินและถมดิน ถูกเปลี่ยนเป็น 'จำคุกเป็นพินัย' โดยอัตโนมัติ (ตามมาตรา 39-42)

ข้อควรระวัง:

- ⚠ หากการกระทำผิดมีโทษ 'จำคุก' ร่วมด้วย (เช่น ประมาทจนทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต) ยังคงถือเป็น 'คดีอาญา'

สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบ

ตรวจสอบขนาด: ลึกเกิน 3 เมตร หรือ กว้างเกิน 10,000 ตร.ม. ต้องขออนุญาต

มีวิศวกรคุมงาน: ต้องแต่งตั้งผู้ควบคุมงานที่มีใบอนุญาต

แจ้งท้องถิ่น: แจ้งเทศบาลและชำระค่าธรรมเนียม 500 บาท

ความปลอดภัย: ติดตั้งป้ายเตือนและอุปกรณ์ป้องกันอันตราย

รับผิดเป็นพินัย: หากฝ่าฝืนมีโทษปรับเป็นพินัย (ไม่มีโทษจำคุก/ไม่มีประวัติอาชญากรรม)

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
ผู้รับผิดชอบ: นายกฤษดา เมะราษี

ทำให้ถูกต้อง ปลอดภัย ไร้กังวล

สรุปสาระสำคัญ: กฎหมายและหลักเกณฑ์การขุดดินและถมดิน

สรุปข้อบังคับจาก พ.ร.บ. การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสำคัญตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ที่เปลี่ยนแปลงกฎหมายไทยเป็นพินัยเพื่อความเป็นธรรมในสังคม

หลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ควบคุมงาน

เงื่อนไขที่ต้องมีวิศวกรควบคุมงาน การขุดดินลึกเกิน 3 เมตร หรือ พื้นที่ปากบ่อเกิน 10,000 ตารางเมตร ต้องมีวิศวกรโยธาควบคุม

คุณสมบัติของผู้ควบคุมงาน
ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม
สาขาวิศวกรรมโยธา
ตามกฎหมาย

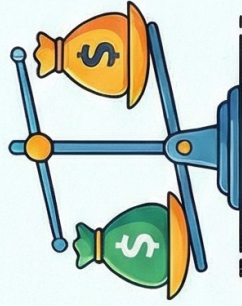
อัตราค่าธรรมเนียมพื้นฐาน
ค่าใบรับแจ้งการขุดดินหรือ
ถมดินฉบับละ 500 บาท
และค่าทำสำเนาหน้าละ 1 บาท

การปรับเป็นพินัย

(รูปแบบการลงโทษใหม่ปี 2565)

เปลี่ยนโทษอาญาเป็น “ปรับเป็นพินัย”
ความผิดไม่ร้ายแรงจะถูกปรับเป็นพินัยแทนโทษอาญา
เพื่อให้มีประวัติอาญากรรมติดตัว

พิจารณาตามฐานะทางเศรษฐกิจ
การกำหนดค่าปรับจะพิจารณา
จากความรุนแรงของผลกระทบ
และสถานะทางการเงินของผู้กระทำผิด

**ทางเลือกสำหรับ
ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์**
สามารถยื่นทำเรื่องขอผ่อนชำระ
หรือขอทำงานบริการสังคมแทน
การจ่ายค่าปรับได้

อำนาจหน้าที่และการตรวจสอบ

อำนาจสั่งการของเจ้าพนักงาน
เจ้าหน้าที่อำนาจสั่งหยุดงาน
สั่งให้จัดการป้องกันอันตราย
หรือสั่งให้แก้ไขบ่อดิน

ประเภทค่าใช้จ่าย	เกณฑ์การจ่าย
 ค่าพาหนะเดินทาง	จ่ายตามจริงเท่าที่จำเป็น
 ค่าเบี้ยเลี้ยง	จ่ายตามระเบียบและ อัตราของทางราชการ

การตรวจสอบกรณีฉุกเฉิน
หากพบปัญหาเร่งด่วน
เจ้าหน้าที่สามารถออกคำสั่ง
ให้แก้ไขได้ทันทีเพื่อความ
ปลอดภัยของสาธารณะ

ประกาศเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

เรื่อง ประกาศใช้คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและ
กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการขุดดินและถมดินภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยต่อชีวิต ทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม และการรักษาสมดุลแห่งสิทธิของประชาชนตามหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

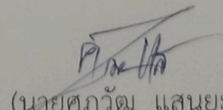
เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมปฐพี หลักนิติรัฐ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ จึงได้จัดทำ "คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง" ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ (Standard Operating Procedure) และเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๘ เตราส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน จึงประกาศใช้ "คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง" เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และให้ประชาชนใช้เป็นคู่มือประกอบการยื่นแบบแจ้งการขุดดินและถมดิน ต่อเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ศึกษาและนำขั้นตอน ระยะเวลา และแบบฟอร์มตามที่กำหนดในคู่มือดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ หากมีกรณีปัญหาในทางปฏิบัติที่มีได้กำหนดไว้ในคู่มือนี้ ให้นำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อพิจารณาสั่งการตามกฎหมายต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายศุภวัฒน์ แสนยะมูล)

นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานควบคุมอาคารฯ กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โทรศัพท์ ๐-๔๓๕๐-๘๑๒๗ ต่อ ๑๖

ที่ รอ ๕๘๐๐๕/..... ๑๒๕ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติประกาศใช้คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ (ผ่าน ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ)

๑. เรื่องเดิม

ตามที่ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ได้มีคำสั่งที่ ๖๖๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งบุคคลจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายให้ข้าพเจ้า นายกฤษดา เมฆะราชย์ ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ เป็นผู้จัดทำคู่มือดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ที่คลาดเคลื่อน อันเนื่องมาจากความซับซ้อนของหลักวิชาการทางวิศวกรรมและข้อกำหนด ตลอดจนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ประชาชน นั้น

๒. ข้อเท็จจริงและการดำเนินการ

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการจัดทำ "คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง" ฉบับสมบูรณ์เสร็จสิ้นแล้ว โดยได้บูรณาการองค์ความรู้เชิงลึกแบบ สหวิทยาการ ระหว่างศาสตร์ด้านวิศวกรรมปฐพีเข้ากับหลักนิติรัฐและแนวบรรทัดฐานของศาลปกครองสูงสุด เพื่ออุดช่องโหว่ในการใช้อำนาจรัฐ โดยคู่มือฉบับนี้มีสาระสำคัญในการยกระดับการปฏิบัติราชการ ดังนี้

๒.๑ ด้านมาตรฐานวิศวกรรมความปลอดภัย กำหนดแนวทางการตรวจสอบรายการคำนวณและเสถียรภาพมวลดิน (Soil Mass Stability) ตามมาตรฐานกรมโยธาธิการและผังเมือง (มยผ. ๑๙๑๑-๕๒) อย่างรัดกุม เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

๒.๒ ด้านการคุ้มครองการใช้อำนาจทางปกครอง วางกรอบการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองตาม "หลักความได้สัดส่วน" เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง และลดความเสี่ยงในการรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐและเทศบาล

๒.๓ ด้านการปรับเปลี่ยนสู่ระบบนิติรัฐสมัยใหม่ วางแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบความผิดทางพินัย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเป็นธรรม

๓. ข้อพิจารณา

กองช่าง พิจารณาแล้วเห็นว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ตามหลักวิชาการและระเบียบกฎหมายปัจจุบัน ถือเป็นนวัตกรรมทางการบริหารงานท้องถิ่นที่จะช่วยยกระดับ มาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จให้เป็นที่ประจักษ์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถใช้เป็นบรรทัดฐาน (Standard Operating Procedure: SOP) แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงเป็นคู่มือ สำหรับประชาชนผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี จึงสมควรประกาศใช้คู่มือดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๔.๑ อนุมัติให้ใช้ "คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและ กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง" เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ

๔.๒ หากเห็นชอบ โปรดลงนามในร่าง "ประกาศเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ" ที่แนบเรียนมา พร้อมนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และประชาชนทราบโดยทั่วกันต่อไป

(ลงชื่อ).....

(นายกฤษดา เมาะราชี)

ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

✓ ความเห็นปลัดเทศบาล/ผู้อำนวยการกองช่าง

✓ เห็นควรอนุมัติและลงนามในร่างประกาศฯ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

(นายสุรชัย อ่อนประทุม)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน

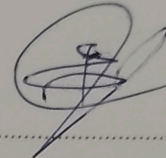
ผู้อำนวยการกองช่าง

ความเห็นรองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

() เห็นควรอนุมัติและลงนามในร่างประกาศฯ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

(นายโหม มงคลสีลา)

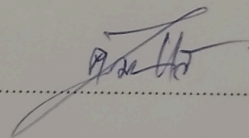
ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

คำสั่ง/การพิจารณาของนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

อนุมัติ และลงนามในประกาศฯ แล้ว

() ไม่อนุมัติ เพราะ

(ลงชื่อ).....

(นายสุวัฒน์ แสนยะมูล)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

คำสั่งเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ
ที่ ๖๖๗/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งบุคคลจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและ
กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง

ตามที่พระราชบัญญัติขุดดินถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่วันที่ ๗
มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้บังคับในท้องที่เทศบาล กฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
กฎหมาย กฎกระทรวง ข้อบังคับจำนวนมาก ทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินของ
เจ้าหน้าที่คลาดเคลื่อนและไม่ถูกต้องตามตัวบทกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๘ เศรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ จึงแต่งตั้ง นายกฤษดา เมะราชย์ ตำแหน่งวิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ เป็นผู้จัดทำ
คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดินและกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องเพื่อ
เป็นแนวทางใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปใช้ในการปฏิบัติให้
ถูกต้องตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
สั่ง ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสุวัฒน์ แสนยะมูล)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

(นายกฤษดา เมะราชย์)
วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานควบคุมอาคารฯ กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โทรศัพท์ ๐-๔๓๕๐-๘๑๒๗ ต่อ ๑๖

ที่ รอ ๕๘๐๐๕/ ๑๓๙ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอรื้อถอนและถมดินเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ (ผ่าน ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ)

๑. ต้นเรื่อง

ตามที่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จได้ประกาศใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อใช้บังคับในเขตพื้นที่ แต่จากการบูรณาการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อกำหนดเทียบเคียงกับหลักวิศวกรรมปฐพีกลศาสตร์ พบว่าบทบัญญัติในหมวด ๒ ว่าด้วยการถมดิน (ข้อ ๒๐, ๒๑ และ ๒๒) มีเนื้อหาที่ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และกฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นกฎหมายแม่บทและกฎลำดับรองที่มีศักดิ์สูงกว่า ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนกฎที่มีขัดแย้งกฎหมาย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เพื่อให้การใช้อำนาจทางปกครองของเทศบาลเป็นไปตาม "หลักนิติรัฐ" (Rule of Law) และ "หลักความได้สัดส่วน" (Principle of Proportionality) คณะกรรมการร่างฯ จึงได้จัดทำร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ..... เพื่อแก้ไขประเด็นความบกพร่องทางนิติฐานะ ดังนี้ ๒.๑ ยกเลิกการบังคับให้ประชาชนที่ถมดินพื้นที่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตรต้องยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงาน โดยเปลี่ยนเป็นการบังคับให้จัดทำระบบระบายน้ำเพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ข้างเคียงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บท ๒.๒ ยกเลิกการจำกัดความสูงของการถมดินที่ ๒๕ เซนติเมตร โดยให้นำหลักเกณฑ์ทางวิศวกรรมโยธามาใช้บังคับแทน กล่าวคือ หากถมดินสูงตั้งแต่ ๒ เมตรขึ้นไป และพื้นที่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ต้องมีแบบแปลนและรายการคำนวณเสถียรภาพความลาดชันที่รับรองโดยวิศวกรระดับสามัญวิศวกรขึ้นไป และหากสูงเกิน ๕ เมตร ต้องรับรองโดยวุฒิวิศวกร

๓. ข้อพิจารณาและแนวทางดำเนินการ

เห็นควรเสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างเทศบัญญัติฯ และดำเนินการทำประชาคม แล้วเสนอให้นายกเทศมนตรีลงนามในบันทึกหลักการและเหตุผล และอนุมัติเสนอร่างเทศบัญญัติฯ ฉบับนี้ เพื่อบรรจุเข้าสู่วาระการประชุมสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ให้สภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จพิจารณาให้ความเห็นชอบตามกระบวนการนิติบัญญัติ (วาระที่ ๑ รับหลักการ, วาระที่ ๒ แปรญัตติ, วาระที่ ๓ ลงมติ) ก่อนที่จะเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผ่านนายอำเภอ) พิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อประกาศใช้บังคับต่อไป

/-๒- จึงเรียน...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในเอกสารร่างเทศบัญญัติที่แนบมา

พร้อมนี้

(ลงชื่อ).....

(นายกฤษดา เมฆะราชย์)

ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

ความเห็นปลัดเทศบาล/ผู้อำนวยการกองช่าง

() เห็นชอบ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

(นายสุรชัย อ่อนประทุม)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองช่าง 19/5/69. ๒๗

ความเห็นรองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

() เห็นชอบ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

(นายไหม มงคลลีลา)

ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

คำสั่ง/การพิจารณาของนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

() เห็นชอบ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

(นายศุภวัฒน์ แสนยะมูล)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

๒๗
16.5.69

13.5.69.

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.....

หลักการ

ปรับปรุงเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖
ในหมวด ๒ การถมดิน ข้อ ๒๐, ข้อ ๒๑ และ ข้อ ๒๒ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน
พ.ศ. ๒๕๔๓ และกฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือ
ถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘

เหตุผล

โดยที่เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ใช้อยู่ใน
ปัจจุบันมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการถมดินที่สร้างขึ้นตอนและภาระแก่ประชาชนเกินสมควรในการ
ถมดินพื้นที่ขนาดเล็กและมีการจำกัดความสูงของการถมดินโดยเด็ดขาดซึ่งไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทาง
วิชาการวิศวกรรมปฐพีกลศาสตร์ อันเป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทและกฎกระทรวง
ที่ให้อำนาจตั้งนั้น เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของประชาชนควบคู่ไปกับการรักษาความปลอดภัย
สาธารณะตามหลักวิศวกรรมควบคุม ตลอดจนเพื่อป้องกันความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงเทศบัญญัติให้ถูกต้องตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย จึงตราเทศบัญญัตินี้

ร่าง เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จและโดยอนุมัติของผู้อำนวยการจังหวัดร้อยเอ็ด จึงตราเทศบัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า "เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ....."

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลศรีสมเด็จแล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ แห่งเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "ข้อ ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง และมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกินสองพันตารางเมตร ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น โดยมิต้องยื่นแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น"

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๑ แห่งเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "ข้อ ๒๑ การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่สองเมตรนับจากระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ต้องมีแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ผ่านการรับรองความมั่นคงแข็งแรงของเสถียรภาพความลาดชัน จากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ในกรณีที่มีการถมดินตามวรรคหนึ่ง มีความสูงของเนินดินเกินห้าเมตร ต้องได้รับการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตระดับวุฒิวิศวกร"

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๒ แห่งเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "ข้อ ๒๒ การถมดินตามข้อ ๒๑ ส่วนฐานของเนินดินจะต้องห่างจากแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่สาธารณะ เป็นระยะไม่น้อยกว่าความสูงของเนินดินที่จะถมดิน เว้นแต่จะได้มีการจัดการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างโดยการรับรองจากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร"

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

เห็นชอบ/อนุมัติ

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานควบคุมอาคารฯ กองช่าง เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ โทรศัพท์ ๐-๔๓๕๐-๘๑๒๗ ต่อ ๑๖

ที่ รอ ๕๘๐๐๕/๑๓๘วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการวินิจฉัยข้อขัดแย้งทางกฎหมายในเทศบัญญัติ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ และเสนอแนะยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันการฟ้องร้องทางปกครอง และเรียน นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ (ผ่าน ปลัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ)

๑. ภูมิหลังและวัตถุประสงค์ (Background & Objective)

ตามที่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จได้ประกาศใช้ "เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๒" เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางปกครองในการควบคุมการปรับสภาพพื้นที่ดินในเขตเทศบาลนั้น จากการตรวจสอบและวิเคราะห์โครงสร้างของเทศบัญญัติฉบับดังกล่าวในเชิงลึก โดยบูรณาการหลักนิติศาสตร์ทางกฎหมายมหาชนและหลักวิศวกรรมปฐพีกลศาสตร์ (Geotechnical Engineering) พบว่ามีบทบัญญัติบางประการที่มีสถานะทางกฎหมายขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท รวมถึงขัดต่อกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญ

เพื่อให้การบังคับใช้อำนาจรัฐเป็นไปตาม "หลักนิติรัฐ" (Rule of Law) และป้องกันมิให้เทศบาลฯ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเผชิญกับความรับผิดทางละเมิดหรือถูกยื่นฟ้องเพิกถอนกฎต่อศาลปกครอง จึงได้จัดทำรายงานบทวิเคราะห์พร้อมข้อเสนอแนะฉบับนี้ขึ้น

การวินิจฉัยเชิงลึกถึงข้อขัดแย้งระหว่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. 2566 และกฎหมายแม่บท

ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักนิติรัฐ (Rule of Law) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อใช้บังคับในเขตพื้นที่ของตนได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และเทศบัญญัตินั้นจะต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ตราขึ้นโดยรัฐบาลกลาง (Hierarchy of Norms) มาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 ได้วางหลักการนี้ไว้อย่างชัดเจนว่า ในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติตาม เว้นแต่จะตราเทศบัญญัติที่กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องการตราเทศบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการขุดดินและถมดินและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเต็มของ "เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566" พบว่ามีบทบัญญัติในหมวด 2 ว่าด้วยการถมดิน หลายประการที่ละเมิดหลักการความชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นการสร้างข้อจำกัดสิทธิของประชาชนเกินกว่าที่กฎหมายแม่บทกำหนด และปราศจากฐานความรู้ทางวิศวกรรมปฐพีกลศาสตร์มารองรับ ตารางต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบข้อความในกฎหมายฉบับเต็มโดยไม่มี การตัดทอน พร้อมทั้งบทวินิจฉัยเชิงวิชาการกฎหมายและวิศวกรรมอย่างละเอียด

<p>ประเด็นการวิเคราะห์ทางกฎหมายและวิศวกรรม</p>	<p>บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2548</p>	<p>เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566</p>	<p>การวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายและหลักวิชาการวิศวกรรม</p>
<p>การจำกัดสิทธิการถมดินในพื้นที่ขนาดเล็ก และการสร้างภาชนะขึ้นตอนทางปกครอง</p>	<p>พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 26: "ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่าง เจ้าของที่อยู่ข้างเคียง และมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของ ที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น</p> <p>พื้นที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เกินสองพันตารางเมตร</p> <p>การถมดินที่มีพื้นที่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศ กำหนดตาม</p>	<p>เทศบัญญัติฯ ข้อ 20: "ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ที่มีพื้นที่ไม่เกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด พร้อมยื่นแผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดินประกอบ</p> <p>ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งถูกต้องแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการถมดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง และให้นำ</p>	<p>การวินิจฉัย: บทบัญญัติมาตรา 26 วรรคหนึ่ง และวรรคสามแห่ง พ.ร.บ. บัญญัติหลักการอย่างชัดเจนว่า การถมดินในพื้นที่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร ประชาชนมีหน้าที่เพียงประการเดียวคือ "การจัดให้มีการระบายน้ำ" เพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ที่ดินข้างเคียง โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือการยื่นขออนุญาตใดๆ แนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานทางวิศวกรรมว่าการปรับถมดินในสเกลเล็กมีความเสี่ยงต่อเสถียรภาพพระดั้มมหากที่ต่ำมาก</p> <p>ทว่า เทศบัญญัติข้อ 20 กลับกำหนดให้ประชาชนที่มีพื้นที่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร ต้องจัดทำเอกสาร "แจ้งต่อเจ้าพนักงาน" และ "</p>

ประเด็นการวิเคราะห์ ทางกฎหมายและ วิศวกรรม	บทบัญญัติแห่งพระ ราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎ กระทรวง พ.ศ. 2548	เทศบัญญัติเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566	การวินิจฉัยความชอบ ด้วยกฎหมายและหลัก วิชาการวิศวกรรม
	<p>วรรคหนึ่ง นอกจากจะ ต้องจัดให้มีการระบาย น้ำตามวรรคหนึ่ง ต้อง แจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้า พนักงาน ท้องถิ่นตาม แบบที่เจ้าพนักงานท้อง ถิ่นกำหนด</p> <p>ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการ ตามที่ระบุไว้ในวรรค สามโดยถูกต้องแล้ว ให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่น ออกใบ รับแจ้งตามแบบ ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น กำหนด เพื่อเป็นหลัก ฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่ วัน ที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้ แจ้งเริ่มต้นทำการถมดิน ตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่ วันที่ได้รับใบรับแจ้ง ให้ นำบท บัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๕ และ มาตรา ๒๒ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม"</p>	<p>บทบัญญัติตามข้อ ๕ วรรคสาม วรรคสี่ และ วรรคห้า ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม"</p>	<p>ต้องรอรับใบรับแจ้ง" ก่อนจึงจะดำเนินการได้ การตราเทศบัญญัติใน ลักษณะนี้ถือเป็นการ ออกกฎที่ละเมิด เจตนารมณ์ของ กฎหมายแม่บท เป็นการสร้างภาระและ ขั้นตอนเกินสมควรแก่ ประชาชน (Excessive Administrative Burden) ซึ่งถือเป็นการ กระทำที่ปราศจาก อำนาจตามกฎหมาย (Ultra Vires) และขัด ต่อมาตรา 26 แห่ง กฎหมายแม่บทอย่าง แจ้งชัด ศาลปกครองมี อำนาจวินิจฉัยเพิกถอน กฎข้อนี้ได้ฐานเป็นการ ใช้อำนาจที่ขัดต่อ กฎหมาย</p>

<p>ประเด็นการวิเคราะห์ทางกฎหมายและวิศวกรรม</p>	<p>บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2548</p>	<p>เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566</p>	<p>การวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายและหลักวิชาการวิศวกรรม</p>
<p>การจำกัดความสูงของการถมดินโดยเด็ดขาดซึ่งขัดต่อความก้าวหน้าทางวิศวกรรม</p>	<p>กฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินฯ พ.ศ. 2548 ข้อ 14: "การถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินตั้งแต่สองเมตรนับจากระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงต้องมีแบบแปลนรายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรรมการถมดินที่มีพื้นที่ของเนินดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินสองพันตารางเมตร และมีความสูงของเนินดินเกินห้าเมตรนับจากระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงต้องมีแบบแปลนรายการประกอบแบบ</p>	<p>เทศบัญญัติฯ ข้อ 21: "ในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ การถมดินต้องมีความสูงไม่เกินสี่สิบห้าเซนติเมตร จากระดับทางหลวงพิเศษ ระดับทางหลวงแผ่นดิน ระดับทางหลวงชนบท ระดับทางหลวงท้องถิ่น ระดับทางหลวงสัมปทาน หรือระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ให้นำ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"</p>	<p>การวินิจฉัย: กฎกระทรวง พ.ศ. 2548 วางรากฐานอยู่บนตรรกะทางวิศวกรรมปฐพีกลศาสตร์ว่า ความเสี่ยงของการพังทลาย (Slope Failure) สามารถควบคุมและจัดการได้ด้วยการออกแบบทางวิศวกรรมที่เหมาะสม เช่น การก่อสร้างกำแพงกันดิน (Retaining Walls) การเสริมแรงดิน (Soil Reinforcement) หรือการลดระดับความลาดเอียง โดยกฎกระทรวงอนุญาตให้มีการถมดินสูงกว่า 2 เมตร หรือแม้กระทั่งเกิน 5 เมตรได้ หากมีวิศวกรระดับสามัญวิศวกรหรือวุฒิวิศวกรเป็นผู้ออกแบบและรับรองเสถียรภาพในทางตรงกันข้าม เทศบัญญัติข้อ 21 กลับกำหนดห้ามการถมดินสูงเกิน 25 เซนติเมตร (0.25 เมตร) โดยเด็ดขาด การกระทำเช่นนี้</p>

ประเด็นการวิเคราะห์ ทางกฎหมายและ วิศวกรรม	บทบัญญัติแห่งพระ ราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎ กระทรวง พ.ศ. 2548	เทศบัญญัติเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566	การวินิจฉัยความชอบ ด้วยกฎหมายและหลัก วิชาการวิศวกรรม
	<p>แปลน และรายการ คำนวณของผู้ได้รับใบ อนุญาตให้ประกอบ วิชาชีพวิศวกรรม ควบคุม สาขาวิศวกรรม โยธา ระดับวุฒิวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วย วิศวกร"</p> <p>ข้อ 16: "การถมดิน ส่วนฐานของเนินดินจะ ต้องห่างจากแนวเขต ที่ดินของบุคคลอื่นหรือ ที่สาธารณะ เป็นระยะ ไม่น้อยกว่าความสูงของ เนินดินที่จะถมดิน เว้น แต่จะได้มีการจัดการ ป้องกันการพังทลาย ของดินหรือสิ่งปลูก สร้าง โดยการรับรอง จากผู้ได้รับใบอนุญาต ให้ประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมโยธา ตาม กฎหมายว่าด้วยวิศวกร"</p> <p>1</p>		<p>เป็นการใช้อำนาจ ปกครองที่ละเมิด "หลัก ความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality)" อย่างร้ายแรง เนื่องจาก การห้ามโดยเด็ดขาด ไม่ใช่มาตรการที่จำเป็น ที่สุด (Necessity Test) ในการป้องกันอันตราย ในขณะที่รัฐสามารถใช้ มาตรการอื่นที่กระทบ สิทธิน้อยกว่าได้ (เช่น การบังคับให้สร้าง กำแพงกันดินตามแบบ วิศวกร) การจำกัดความ สูงที่ 25 เซนติเมตร ทำให้ที่ดินหลายแปลง ไม่สามารถปรับสภาพ เพื่อหลีกเลี่ยงอุทกภัยได้ ถือเป็นการรอนสิทธิใน ทรัพย์สินโดยปราศจาก เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ มารองรับ ยิ่งไปกว่านั้น เทศบัญญัตินี้ขัดแย้งกับ กฎกระทรวงโดยตรง และหากเทศบาลไม่ได้ รับอนุมัติจากรัฐมนตรี ว่าการกระทรวง มหาดไทยตาม</p>

<p>ประเด็นการวิเคราะห์ทางกฎหมายและวิศวกรรม</p>	<p>บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2548</p>	<p>เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566</p>	<p>การวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายและหลักวิชาการวิศวกรรม</p>
			<p>กระบวนการพิเศษในมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. เทศบัญญัติข้อนี้ย่อมเป็นกฎที่ออกโดยไม่มีอำนาจ¹⁶</p>
<p>การจำกัดความสูงบริเวณแนวลำน้ำสาธารณะ</p>	<p>กฎกระทรวง พ.ศ. 2548: ไม่ได้มีบทบัญญัติที่ระบุงการห้ามการถมดินริมน้ำโดยอิงระดับความสูงที่ตายตัว แต่ควบคุมด้วยหลักวิศวกรรมตามข้อ 14 และข้อ 16 เช่นเดียวกัน¹</p>	<p>เทศบัญญัติฯ ข้อ 22: "การถมดินที่มีพื้นที่ติดกับแนวลำน้ำสาธารณะ ต้องมีความสูงไม่เกิน ยี่สิบห้าเซนติเมตร จากระดับทางหลวงท้องถิ่น และระดับทางหลวงแผ่นดิน ให้นำ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และ ข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"</p>	<p>การวินิจฉัย: เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในข้อ 21 การถมดินริมลำน้ำมีความเกี่ยวข้องกับวิศวกรรมแหล่งน้ำ (Hydraulic Engineering) และเสถียรภาพของตลิ่ง (Bank Stability) หากเจ้าของที่ดินดำเนินการตอกเข็มเชื่อมกันดินริมน้ำที่ได้รับการคำนวณป้องกันแรงดันน้ำและแรงดันดินอย่างถูกต้องย่อมสามารถถมดินให้สูงกว่า 25 เซนติเมตร เพื่อป้องกันน้ำหลากได้ การที่เทศบัญญัติสั่งห้ามโดยเด็ดขาดจึงเป็นการใช้อำนาจที่ขาดความเข้าใจทางเทคนิคและตัดสินใจประชาชนในการปกป้องพื้นที่ตนเองซึ่งย่อมตกเป็นเป้าหมายของการเพิกถอนในชั้น</p>

ประเด็นการวิเคราะห์ทางกฎหมายและวิศวกรรม	บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2543 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2548	เทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566	การวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายและหลักวิชาการวิศวกรรม
			ศาลปกครอง
ความเข้าซ้อนและลอกเลียนบทบัญญัติการถมดินพื้นที่ขนาดใหญ่	พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 มาตรา 26 วรรคสามและวรรคสี่ รวมไปถึง กฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินฯ ข้อ 12: กำหนดรายละเอียดของเอกสารที่ต้องใช้แจ้ง เช่น แผนผังบริเวณ แผนผังเขตที่ดิน วิธีการถมและระบายน้ำ ระยะเวลา ชื่อผู้ควบคุมงาน ชื่อผู้แจ้ง และภาระผูกพัน	เทศบัญญัติฯ ข้อ 24: " การถมดินที่มีพื้นที่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง นอกจากจะ ต้องจัดให้มีการระบายน้ำตามข้อ ๒๓ ต้องแจ้งการถมดินนั้น ต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด โดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูล ดังต่อไปนี้ ๑. แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการถมดิน ๒. แผนผังแสดงเขตที่ดิน และที่ดินบริเวณข้างเคียง ๓. วิธีการถมดิน และการระบายน้ำ ๔. ระยะเวลาทำการถมดิน ๕. ชื่อผู้ควบคุมงาน ๖. ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งการถมดิน ๓๗. ภาระผูกพันต่างๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการถมดิน ..."	การวินิจฉัย: ข้อ 24 เป็นการคัดลอกบทบัญญัติของกฎกระทรวงข้อ 12 มาตรา มาบังคับใช้ในระดับท้องถิ่นโดยตรง แม้การคัดลอกนี้จะไม่ได้อาศัยความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดผลเสีย แต่ในทางนิติศาสตร์ การตราข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องที่ กฎกระทรวงได้กำหนดไว้ครอบคลุมแล้ว ถือเป็นการกระทำที่เข้าซ้อนและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางกฎหมายเพิ่มเติม มาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ระบุว่าหากมีกฎกระทรวงแล้ว ให้ท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น การออกข้อบัญญัติจึงควรพุ่งเป้าไปที่การกำหนดรายละเอียดเฉพาะทางที่กฎกระทรวงยังไม่ได้กล่าวถึง มากกว่าการคัดลอกข้อความเดิม

จากบทวิเคราะห์ในตารางข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า โครงสร้างของเทศบัญญัติเทศบาล ตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2566 มีสภาพของความบกพร่องทางความชอบด้วยกฎหมาย (Defects of Legality) ทั้งในมิติของขอบเขตอำนาจ และมิติของความมีเหตุมีผลเชิงวิศวกรรม หากประชาชน หรือนิติบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการที่เทศบาลไม่อนุญาตให้ถมดินเกิน 25 เซนติเมตร หรือถูกบังคับให้แจ้ง การถมดินทั้งในพื้นที่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร ยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมตกอยู่ ในสถานะที่เสียเปรียบอย่างมากในการต่อสู้คดี

การวินิจฉัยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. 2542

หากข้อขัดแย้งตามที่ได้วิเคราะห์ข้างต้นพัฒนาไปสู่กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง บริบท ของการพิจารณาพิพากษาคดีจะอยู่ภายใต้การกำกับของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ กำหนดเขตอำนาจศาล ปกครองให้ครอบคลุมคดีพิพาทในหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) ที่ระบุถึง "คดี พิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะ เป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้อง ตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำ นั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดย ไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ"

ในกรณีของเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ พ.ศ. 2566 "เทศบัญญัติ" มีสถานะทางกฎหมายเป็น "กฎ" เนื่องจากเป็นข้อกำหนดที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายเจาะจงบังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ การที่ข้อ 20 กำหนดให้การถมดินขนาดเล็กต้อง แจ้ง และข้อ 21 กำหนดห้ามถมดินสูงเกิน 25 เซนติเมตร ถือเป็นกรออกกฎที่เข้าข่ายความไม่ชอบด้วย กฎหมายในประเด็น "ไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่" (Ultra Vires) เนื่องจากขัดต่อพระราชบัญญัติ แม่บท และเข้าข่าย "สร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร" เนื่องจากจำกัดสิทธิการใช้ที่ดินโดยปราศจาก เหตุผลทางวิทยาศาสตร์มารองรับ

เมื่อผู้ฟ้องคดีนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองอุบลราชธานี (ซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัดร้อยเอ็ด) ตุลาการศาลปกครองจะใช้ระบบไต่สวน (Inquisitorial System) โดยสามารถสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นชี้แจง เหตุผลทางเทคนิค หรือเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญ (เช่น วิศวกรโยธาจากส่วนกลาง) มาให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัง ทลายของดินได้ หากศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าเทศบัญญัติข้อดังกล่าวมิชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมี อำนาจตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) ในการพิพากษาให้ "เพิกถอนกฎ" นั้น โดยอาจกำหนดให้การเพิกถอนมีผล ย้อนหลัง หรือมีผลไปในอนาคตถึงเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควร

นอกจากนี้ คำพิพากษาของศาลปกครองยังมีผลผูกพันบุคคลภายนอกตามมาตรา 71 แห่ง พระราชบัญญัติเดียวกัน หมายความว่า หากเทศบัญญัติข้อ 21 ถูกศาลปกครองอุบลราชธานีหรือศาลปกครอง สูงสุดพิพากษาเพิกถอน ผลของการเพิกถอนย่อมครอบคลุมถึงประชาชนทุกคนในเขตเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ ไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่ยื่นฟ้องคดีเท่านั้น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งนับแต่วันที่กำหนด

ในคำพิพากษา ตามมาตรา 70

ทิศทางของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีสิ่งแวดล้อมและการควบคุมอาคาร มักสะท้อนให้เห็นถึงการรักษาสมาคมระหว่าง "ประโยชน์สาธารณะ" และ "สิทธิและเสรีภาพของเอกชน" เสมอ ศาลปกครองสูงสุดเคยวางบรรทัดฐานไว้ในหลายคดีว่า การใช้อำนาจออกคำสั่งหรือกฎของเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่ให้อำนาจ ดังเช่นในกรณีคดีพิพาทที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งออกข้อบัญญัติบังคับเส้นทางขนส่งดินซึ่งขัดต่อกฎกระทรวง ศาลปกครองสูงสุดก็ได้มีคำพิพากษาห้ามการตั้งจุดตรวจสกัดตามข้อบัญญัติที่มีข้อนั้น บริบทนี้เป็นเครื่องยืนยันได้อย่างดีว่า ศาลปกครองพร้อมที่จะก้าวเข้ามาตรวจสอบและเพิกถอนการใช้อำนาจเบี่ยงเบนของท้องถิ่นที่ขัดต่อกฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย

๒. บทวิเคราะห์ทางนิติศาสตร์และวิศวกรรมชั้นสูง (Legal and Engineering Analysis)

จากการตรวจสอบพบความบกพร่องแห่งความชอบด้วยกฎหมาย (Defects of Legality) ในเทศบัญญัติฯ ๒ ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ ๑: การสร้างชั้นตอนและภาวะแก่ประชาชนเกินสมควร (กรณีพื้นที่ถมดินขนาดเล็ก)

- **ข้อเท็จจริงทางกฎหมาย:** พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม บัญญัติชัดเจนว่า การถมดินพื้นที่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ประชาชนมีหน้าที่เพียงจัดให้มีการระบายน้ำเพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ข้างเคียง โดยกฎหมายแม่บทไม่ได้บัญญัติให้ต้องยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงาน แต่เทศบัญญัติฯ ข้อ ๒๐ กลับบัญญัติบังคับให้การถมดินพื้นที่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ต้อง "แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น" และต้องรอรับใบรับแจ้ง
- **ข้อพิจารณาทางปกครอง:** การตราเทศบัญญัติในลักษณะนี้ เป็นการออกกฎที่ขยายการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินกว่าที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ ถือเป็น การกระทำทางปกครองที่ปราศจากอำนาจ (Ultra Vires) และเข้าข่ายเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร อันเป็นเหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่ ๒: การจำกัดความสูงของการถมดินที่ขัดต่อหลักความพอสมควรแก่เหตุและหลักวิศวกรรม

- **ข้อเท็จจริงทางกฎหมาย:** เทศบัญญัติฯ ข้อ ๒๑ บัญญัติห้ามมิให้การถมดินมีความสูงเกิน ๒๕ เซนติเมตรจากระดับที่ดินข้างเคียงโดยเด็ดขาด ในขณะที่ กฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินฯ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๔ อนุญาตให้มีการถมดินสูงตั้งแต่ ๒ เมตร ไปจนถึงเกิน ๕ เมตรได้ หากมีแบบแปลนและรายการคำนวณที่รับรองโดยวิศวกรระดับสามัญวิศวกร หรือวุฒิวิศวกร
- **ข้อพิจารณาทางวิศวกรรมและปกครอง:** ในทางวิศวกรรมโยธา ความเสี่ยงของการพังทลายของมวลดิน (Slope Failure) สามารถควบคุมได้อย่างสมบูรณ์ผ่านการออกแบบกำแพงกัน

ดิน (Retaining Wall) หรือการเสริมแรงดินทางปฐพีกลศาสตร์ การที่เทศบัญญัติฯ จำกัดความสูงไว้เพียง ๒๕ เซนติเมตรโดยไม่มีข้อยกเว้นทางวิศวกรรม เป็นการใช้มาตรการรอนสิทธิในทรัพย์สินที่ขัดต่อ "หลักความพอสมควรแก่เหตุ" (Principle of Proportionality) อย่างร้ายแรง เนื่องจากมาตรการนี้ไม่ใช่มาตรการที่กระทบสิทธิประชาชนน้อยที่สุด ศาลปกครองสูงสุดเคยวางบรรทัดฐานในการตีความกฎหมายปกครองว่า การใช้อำนาจต้องสร้างดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชน หากประชาชนนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง เทศบัญญัติข้อนี้มีความเสี่ยงสูงยิ่งที่จะถูกพิพากษาเพิกถอนฐานเป็นกฎที่ออกโดยไม่มีอำนาจและไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓. ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์และแนวทางปฏิบัติ (Strategic Recommendations)

เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาการขัดกันแห่งกฎหมาย (Conflict of Laws) และคุ้มครองสถานภาพการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอเสนอแนวทางดำเนินการดังนี้

๓.๑ ระยะเร่งด่วน (แนวทางปฏิบัติต่อคำขอของประชาชน) ในระหว่างที่เทศบัญญัติฯ ยังมีผลใช้บังคับ ขออนุมัติให้เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาอนุญาต ยึดถือแนวทางการใช้ดุลพินิจโดยอิงกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่า (Lex superior derogat legi inferiori) เป็นหลัก หากมีข้อพิพาทโต้แย้ง ให้ชะลอการออกคำสั่งไม่อนุญาตที่อิงเทศบัญญัติข้อ ๒๐, ๒๑ และ ๒๒ ไว้ก่อน เพื่อหลีกเลี่ยงการออกคำสั่งทางปกครองที่ละเมิดกฎหมายแม่บท ซึ่งจะนำไปสู่ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และเทศบาล

๓.๒ ระยะยาว (การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรอง) เห็นสมควรให้นายกเทศมนตรีใช้อำนาจฝ่ายบริหารเสนอ "ร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เรื่อง การขุดดินและถมดิน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ....." ต่อสภาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เพื่อพิจารณาแก้ไขบทบัญญัติ ดังนี้

- ยกเลิกหรือแก้ไข ข้อ ๒๐ : ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยให้การถมดินไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร เป็นเพียงการตรวจสอบมาตรการระบายน้ำ ไม่ต้องยื่นแจ้งอย่างเป็นทางการ
- ยกเลิกหรือแก้ไข ข้อ ๒๑ และ ข้อ ๒๒ : ยกเลิกข้อจำกัดความสูงที่ ๒๕ เซนติเมตร และปรับแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อ ๑๔ และข้อ ๑๖ ของกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยกำหนดให้สามารถถมดินสูงได้ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องมีการคำนวณและรับรองความมั่นคงแข็งแรงจากวิศวกรผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมการดำเนินการแก้ไขเทศบัญญัติให้สอดคล้องกับกฎหมายแม่บทนี้ จะเป็นเกราะคุ้มกันทางกฎหมายที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดแก่เทศบาลตำบลศรีสมเด็จ เป็นการแสดงออกถึงธรรมาภิบาลและส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่โดยไม่ขัดต่อหลักความปลอดภัยสาธารณะทางวิศวกรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาวินิจฉัย หากเห็นชอบ จะได้ดำเนินการร่างข้อเสนอเพื่อแก้ไขเทศบัญญัติตามกระบวนการนิติบัญญัติของท้องถิ่นต่อไป

(ลงชื่อ).....

(นายกฤษดา เมะราชี)

ตำแหน่ง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดทำรายงาน

ความเห็นปลัดเทศบาล/ผู้อำนวยการกองช่าง

() เห็นชอบ

() อื่นๆ

นายสุรชัย อ่อนประทุม
อมระโชติ ๑๖/๑๒/๖๙

(ลงชื่อ).....

[Signature]

(นายสุรชัย อ่อนประทุม)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองช่าง

[Signature]

ความเห็นรองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

() เห็นชอบ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

[Signature]

(นายไหม มงคลสีลา)

ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

คำสั่ง/การพิจารณาของนายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

เห็นชอบ

() อื่นๆ

(ลงชื่อ).....

[Signature]

(นายศุภวัฒน์ แสนยะมูล)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลศรีสมเด็จ

11 มี.ค. ๖๙.

[Signature]
16 มี.ค. ๖๙